

Bruxelles, 25.10.2024
COM(2024) 493 final

RAPORT AL COMISIEI

RAPORTUL ANUAL PE 2023

**PRIVIND APLICAREA PRINCIPILOR SUBSIDIARITĂȚII ȘI
PROPORȚIONALITĂȚII ȘI RELAȚIILE CU PARLAMENTELE NAȚIONALE**

RAPORTUL ANUAL PE 2023

PRIVIND APLICAREA PRINCIPIILOR SUBSIDIARITĂȚII ȘI PROPORȚIONALITĂȚII ȘI RELAȚIILE CU PARLAMENTELE NAȚIONALE

1. INTRODUCERE

Acesta este cel de al 31-lea raport privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității care este prezentat în temeiul articolului 9 din Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității (Protocolul nr. 2) la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Începând din 2018, raportul acoperă și relațiile Comisiei cu parlamentele naționale, care joacă un rol major în aplicarea acestor principii.

În 2023 s-a înregistrat o creștere a participării parlamentelor naționale la dialogul politic cu Comisia, cu un total de 402 avize (cu peste 10 % mai mult decât în 2022). De asemenea, au fost observate o serie de inovații notabile în ceea ce privește modul în care parlamentele naționale și-au exprimat gama largă de poziții la nivelul UE. Acest lucru a demonstrat flexibilitatea pe care o oferă dialogul politic cu Comisia. De asemenea, unele camere au întreprins reforme interne pentru a-și îmbunătăți capacitatea de a-și face auzită vocea la nivelul UE.

2023 a fost ultimul an integral din mandatul Comisiei și un an în care aceasta s-a axat pe punerea în aplicare a angajamentelor asumate în orientările sale politice din 2019 înainte de alegerile europene din 2024. În consecință, parlamentele naționale au păstrat aceeași concentrare tematică pe principalele priorități ale Comisiei, acordând o atenție deosebită Pactului verde european, noului elan pentru democrația europeană și promovării modului nostru de viață european.

La rândul lor, contextul geopolitic și economic dificil, în special continuarea războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei și actuala criză din Orientul Mijlociu, precum și impactul acestora au ocupat un loc important în cadrul schimburilor, inclusiv în cadrul reuniunilor interparlamentare, cum ar fi COSAC¹. Pe lângă faptul a acordat o atenție deplină modului în care propunerile sale țin seama de principiile subsidiarității și proporționalității în cadrul agendei sale pentru o mai bună reglementare, în 2023 Comisia a pus un accent sporit pe simplificarea normelor și pe reducerea birocrăției pentru cetățeni și întreprinderi.

2. APLICAREA PRINCIPIILOR SUBSIDIARITĂȚII ȘI PROPORȚIONALITĂȚII DE CĂTRE INSTITUȚII

2.1 COMISIA

Punerea în aplicare a angajamentelor privind o mai bună legiferare și reglarea fină a setului său de instrumente

Cuprinzătorul sistem pentru o mai bună legiferare al Comisiei, aflat pe cel mai înalt nivel în clasamentul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică², se bazează pe orientările și setul de instrumente adoptate în 2021³ în urma Comunicării din 2021 privind o mai bună legiferare⁴. De atunci, Comisia a anexat o grilă de evaluare a subsidiarității la toate propunerile importante și sensibile din punct de vedere politic care sunt însoțite de o evaluare a impactului. În

¹ Conferința organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene.

² [OECD Regulatory Policy Outlook 2021 \(Perspectivele OCDE privind politica de reglementare 2021\) | en | OCDE.](#)

³ [Better regulation: guidelines and toolbox \(O mai bună legiferare: orientări și set de instrumente\) \(europa.eu\).](#)

⁴ COM(2021) 219 final.

iulie 2023, Comisia a actualizat din nou mai multe elemente ale setului său de instrumente⁵. Printre altele, a fost introdusă o nouă verificare a competitivității care să fie anexată obligatoriu la evaluările sale de impact, astfel cum s-a anunțat în comunicările Comisiei privind competitivitatea pe termen lung a UE și privind ajutorarea întreprinderilor mici și mijlocii (Pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor)⁶. La fel ca în 2022, Comisia a obținut un rezultat pozitiv în ceea ce privește punerea în aplicare a abordării sale bazate pe principiul numărului constant, care acționează ca un fel de „frână a costurilor” aferente noilor propuneri, și a luat măsuri pentru a reduce cu 25 % sarcina rezultată din cerințele de raportare⁷, fără a submina obiectivele de politică aferente.

Comisia a continuat să aplice în mod sistematic principiile subsidiarității și proporționalității în cazul propunerilor sale legislative și a pus un accent sporit pe evaluările impactului teritorial și pe analiza din perspectiva mediului rural⁸, pe care le-a consolidat și, respectiv, introdus în 2022. În consecință, toate evaluările impactului publicate în 2023 au inclus un proces de examinare cuprinzător menit să identifice efectele asimetrice semnificative ale propunerilor legislative ale Comisiei asupra unor teritorii specifice ale UE (de exemplu asupra zonelor transfrontaliere, rurale, insulare, montane, ultraperiferice și slab populate). Această metodologie de examinare identifică, în cadrul unui proces în trei etape⁹, toate consecințele teritoriale disproporționate care ar putea merita o evaluare a impactului teritorial.

⁵ Au fost aduse următoarele modificări: instrumentul nr. 3 (Rolul Comitetului de control normativ) reflectă acum modificările componenței comitetului; în cadrul instrumentului nr. 11 (Formatul raportului de evaluare a impactului) s-a schimbat modul în care sunt prezentate informațiile referitoare la abordarea bazată pe principiul numărului constant și a fost introdus un „Apendice – Verificarea competitivității”. A se vedea [BR toolbox \(Setul de instrumente BR\) - iulie 2023 - FINAL.pdf \(europa.eu\)](#).

⁶ COM(2023) 168 final și COM(2023) 535 final.

⁷ Analiza anuală a sarcinii de reglementare pentru 2023, care va fi publicată în curând, va prezenta o imagine de ansamblu a diferitelor direcții de lucru pentru reducerea birocrăției. Aceasta va fi disponibilă pe pagina [Annual Burden Survey \(Analiza anuală a sarcinii de reglementare\) - Comisia Europeană \(europa.eu\)](#).

⁸ Analiza din perspectiva mediului rural constă în reexaminarea politicilor prin prisma zonelor rurale [a se vedea Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 30 iunie 2021, *O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE - Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040*, COM(2021) 345 final]. Astfel, analiza din perspectiva mediului rural presupune luarea în considerare a impactului real și potențial, direct și indirect asupra locurilor de muncă și a creșterii economice din mediul rural, precum și asupra perspectivelor de dezvoltare, a bunăstării sociale și a calității mediului în zonele și comunitățile rurale. În cazul în care se preconizează că o intervenție a UE va avea efecte negative semnificative asupra acestor zone și comunități, ar putea fi necesară o adaptare a concepției și punerii sale în aplicare în funcție de contextul lor specific.

⁹ Comisia examinează potențialul de impact teritorial asupra anumitor tipuri de regiuni/zonă cu ajutorul unor întrebări exploratorii (instrumentul nr. 18: Identificarea impacturilor). Dacă este cazul, se efectuează o verificare online a necesității în ceea ce privește impactul teritorial (instrumentul nr. 34: Impactul teritorial) pentru a evalua dacă se recomandă o evaluare a impactului teritorial. Atunci când impacturile teritoriale potențiale sunt considerate substanțiale, o evaluare a impactului teritorial oferă informații cu privire la modelele probabile de impact pe tot cuprinsul UE și contribuie la identificarea factorilor determinanți și a oportunităților potențiale de ajustare pentru a asigura o repartizare mai uniformă a impactului politicii. A se vedea [BR toolbox \(Setul de instrumente BR\) - iulie 2023 - FINAL.pdf \(europa.eu\)](#).

Contribuția la simplificare și la reducerea sarcinii prin intermediul platformei „Pregătiți pentru viitor”

În 2023, platforma „Pregătiți pentru viitor”¹⁰ – un grup de experți la nivel înalt care ajută Comisia să simplifice legislația UE și să reducă sarcinile de reglementare inutile – a adoptat 8 avize¹¹. Acestea au acoperit o gamă largă de subiecte: achizițiile publice; mobilitatea profesională; programul „Europa digitală”; funcționarea Regulamentului privind standardizarea europeană; Regulamentul general privind protecția datelor și trei subiecte transversale având drept obiect un cadru de reglementare adaptat exigențelor viitorului, aplicarea „testului IMM” (care evaluează impactul propunerilor asupra întreprinderilor mici și mijlocii) și entitățile din sectorul economiei sociale. Multe dintre avize au prezentat idei de simplificare și de reducere a sarcinii care ar putea aduce îmbunătățiri la nivel local și regional și ar facilita respectarea anumitor norme¹².

Rețeaua RegHub a Comitetului European al Regiunilor¹³ a contribuit la activitatea platformei „Pregătiți pentru viitor” în mai multe dintre avizele sale. De exemplu, RegHub a desfășurat consultări cu privire la programul „Europa digitală” și la achizițiile publice. Feedbackul și experiența acumulată au îmbunătățit înțelegerea problemelor cu care se confruntă comunitățile locale și regionale atunci când pun în aplicare politicile și legislația UE pe teren. De asemenea, rețeaua RegHub a contribuit la programul anual de lucru pentru 2024 al platformei, sugerând subiecte de interes deosebit pentru nivelurile local și regional, cum ar fi Fondul social european+ și Fondul european de dezvoltare regională.

Evaluările impactului

Comisia analizează respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității în toate evaluările impactului elaborate pentru propunerile politice și legislative. Aceste evaluări fac obiectul unui control independent al calității efectuat de Comitetul de control normativ¹⁴, care a examinat 50 de

¹⁰ Platforma „Pregătiți pentru viitor” valorifică expertiza și experiența organismelor de guvernare și a părților interesate de la nivel național, regional și local. Aceasta cuprinde două grupuri: grupul reprezentanților guvernelor (reprezentanți ai autorităților naționale, regionale și locale din toate statele membre ale UE, precum și ai Comitetului European al Regiunilor) și grupul părților interesate (experți în domeniul unei mai bune legiferări care reprezintă întreprinderile și organizațiile neguvernamentale, plus Comitetul Economic și Social European). A se vedea https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_ro.

¹¹ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_ro#adopted-opinions--2023.

¹² De exemplu, avizul privind [entitățile din sectorul economiei sociale](#) a subliniat că sensibilizarea cu privire la normele privind ajutoarele de stat care pot sprijini întreprinderile din economia socială ar putea avea un rol important în menținerea competitivității acestora. Avizul privind asigurarea unui [cadru de reglementare adaptat exigențelor viitorului](#) pentru piața unică a solicitat standardizarea și interoperabilitatea la nivelul UE cu scopul de a facilita tranzacțiile transfrontaliere și reducerea sarcinilor administrative, consolidând în același timp conformitatea și îmbunătățind accesul pe piață al întreprinderilor de toate mărimile. Avizul privind [achizițiile publice](#) a prezentat sugestii menite să simplifice legislația UE în acest domeniu și să încurajeze achizițiile publice destinate inovării. Același aviz a precizat că autoritățile locale și regionale abordează cu precauție noile oportunități, în special din cauza lipsei de experiență cu acestea. Avizul privind [aplicarea testului IMM](#) a solicitat Comisiei să pună un accent mai mare pe perspectiva IMM-urilor în evaluările impactului, evaluările *ex post* și verificările adecvării legislației UE, pentru a evalua dacă obligațiile care le revin întreprinderilor mici și mijlocii (de exemplu, obligațiile de raportare) mai sunt sau nu necesare sau adecvate. În aviz au fost evidențiate evoluții tehnologice sau noi abordări care ar putea facilita simplificarea sau reducerea obligațiilor sau a procedurilor, menținând totodată standardele de protecție existente și aplicarea lor eficace. Avizul privind [programul „Europa digitală”](#) a solicitat promovarea unor instrumente voluntare de evaluare comparativă [de exemplu, instrumentul de evaluare a maturității digitale la nivel local și regional (LORDIMAS)] în cererile de finanțare prin intermediul programului.

¹³ RegHub este o rețea de autorități locale și regionale care își propune să colecteze experiențe privind punerea în aplicare a politicilor UE prin consultarea actorilor de la nivel local: <https://portal.cor.europa.eu/reghub/Pages/default.aspx>. Pentru informații suplimentare privind activitatea rețelei RegHub, a se vedea secțiunea 2.4.

¹⁴ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_ro.

evaluări ale impactului în 2023. În raportul său anual pe 2023¹⁵, comitetul a constatat, pe o notă pozitivă, că proiectele de evaluări ale impactului prezintă o conformitate mai mare cu noile angajamente privind o mai bună legislație și a concluzionat că „subsidiaritatea și valoarea adăugată europeană” se numără printre cele mai puternice componente de calitate observate în proiectele de evaluări ale impactului. Acest lucru demonstrează perseverența Comisiei în ceea ce privește respectarea principiului subsidiarității în propunerile sale.

La evaluarea respectării principiilor subsidiarității și proporționalității, toate aspectele transfrontaliere sunt deosebit de relevante – astfel cum s-a subliniat, de exemplu, în evaluarea impactului propunerii privind contabilizarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de serviciile de transport¹⁶. Această propunere urmărește să instituie un cadru comun al UE pentru contabilizarea emisiilor respective și are în mod inerent o valoare adăugată europeană puternică, deoarece în prezent nu există un cadru metodologic la nivelul UE. Aceasta înseamnă că părțile interesate din domeniul transporturilor au de ales în prezent între diferite standarde, metodologii, instrumente de calcul și valori implicite ale emisiilor pentru a-și cuantifica emisiile. Dimensiunea puternic transfrontalieră a sectorului transporturilor din UE face ca principiul subsidiarității să fie un element puternic. Continuarea situației actuale, cu diferitele abordări naționale, ar fi contraproductivă și ar compromite comparabilitatea emisiilor de gaze cu efect de seră, ar risca dezinformarea ecologică și ar oferi utilizatorilor stimulente nepotrivite în materie de durabilitate.

Un alt exemplu este cel al statisticilor privind piața forței de muncă¹⁷, care urmăresc să ofere o perspectivă statistică completă și comparabilă a pieței forței de muncă de la nivelul UE pentru a răspunde nevoilor mai multor utilizatori, cu scopul de a facilita luarea deciziilor la toate nivelurile în UE, cercetarea și informarea publicului larg. În lipsa unui cadru al UE, statele membre nu ar obține aceleași rezultate în ceea ce privește datele, metodologia armonizată, comparabilitatea realizărilor și coerența.

Evaluări și verificări ale adecvării

Principiile subsidiarității și proporționalității reprezintă aspecte esențiale și în cadrul evaluărilor și verificărilor adecvării, care analizează dacă acțiunea de la nivelul UE a avut rezultatele preconizate în ceea ce privește eficiența, eficacitatea, relevanța și valoarea adăugată europeană. Evaluările contribuie și la determinarea conformității acțiunii UE cu principiile subsidiarității și proporționalității.

În 2023, Comitetul de control normativ a analizat opt evaluări majore. De exemplu, în evaluarea Rețelei europene de observare și date privind mediul marin¹⁸ (o inițiativă finanțată de UE), argumentul subsidiarității a fost susținut de caracterul transnațional al colectării de date și cunoștințe în toate bazinele maritime sau la nivelul UE. Potrivit evaluării, nicio entitate nu este mai bine plasată decât UE pentru a orienta și a finanța colectarea de date la nivelul Uniunii, accesul la date și produse de date și serviciile de interes pentru mările și oceanele UE. Rețeaua europeană de observare și date privind mediul marin reunește un ansamblu anterior fragmentat de furnizori de date, creând astfel o valoare suplimentară mai clară decât o soluție națională, regională sau locală.

¹⁵ Raportul pe 2023 a fost publicat în mai 2024 și este disponibil la adresa https://commission.europa.eu/publications/regulatory-scrutiny-board-annual-report-2023_en.

¹⁶ COM(2023) 441 final.

¹⁷ SWD (2023) 265 final, în care se prezintă evaluarea impactului care însoțește propunerea COM(2023) 459 final.

¹⁸ SWD(2023) 281 final.

2.2 PARLAMENTUL EUROPEAN¹⁹

În 2023, Parlamentul European a primit 294 de comunicări din partea parlamentelor naționale în temeiul Protocolului nr. 2. Dintre acestea, 22 au fost avize motivate²⁰ și 272 au fost contribuții de altă natură, care nu au exprimat preocupări legate de subsidiaritate. Prin comparație, în 2022 Parlamentul European a primit 249 de comunicări, dintre care 34 au fost avize motivate.

Odată ce Parlamentul European primește observații de la parlamentele naționale, acestea sunt transmise comisiei (comisiilor) relevante, în conformitate cu Regulamentul de procedură al Parlamentului European²¹.

În 2023, raportorii permanenți pentru subsidiaritate ai Comisiei pentru afaceri juridice (JURI) au fost dl Gilles Lebreton (ID/FR) și dna Karen Melchior (Renew/DK) – în prima și, respectiv, a doua jumătate a anului 2023.

În plus, unele comisii ale Parlamentului European au contribuit la cel de al 39-lea²² și la cel de al 40-lea²³ raport semestrial prezentat în 2023 de COSAC²⁴ cu privire la evoluția procedurilor și practicilor UE relevante pentru controlul parlamentar. Pentru cel de al 39-lea raport semestrial – referitor la legislația privind clima din cadrul pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”, la rolul parlamentelor în procesele decizionale accelerate ca răspuns la crize și la cele mai bune practici pentru schimbul de informații între parlamente, inclusiv utilizarea IPEX²⁵ – s-au primit contribuții din partea a 8 comisii. Pentru cel de al 40-lea raport semestrial – care discută rolul parlamentelor în ceea ce privește autonomia strategică deschisă, politicile privind energia din surse regenerabile și invadarea Ucrainei de către Rusia – s-au primit contribuții din partea a 9 comisii.

În noiembrie 2023, Parlamentul European a adoptat două rezoluții referitoare la parlamentele naționale și la principiile subsidiarității și proporționalității:

- în prima sa rezoluție, referitoare la propunerile de modificare a tratatelor²⁶, Parlamentul a propus consolidarea controlului de subsidiaritate de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene și a solicitat ca avizul parlamentelor regionale cu competențe legislative să fie luat în considerare în avizele motivate ale parlamentelor naționale privind proiectele legislative, să se prelungească termenul pentru procedurile „cartonașului galben” la 12 săptămâni și să se introducă un „mecanism al cartonașului verde” pentru propunerile legislative ale parlamentelor

¹⁹ Secțiunile 2.2-2.4 din prezentul raport se bazează pe contribuțiile instituțiilor și organismelor UE respective.

²⁰ Deși acest lucru nu este relevant pentru 2023, Parlamentul European și Comisia interpretează diferit numărul avizelor motivate. Comisia consideră că un aviz motivat referitor la propuneri multiple reprezintă un singur aviz motivat în scopuri statistice, în timp ce pentru a stabili dacă s-a atins pragul pentru acordarea unui „cartonaș galben” sau a unui „cartonaș portocaliu” pentru o propunere, un aviz motivat este considerat a fi un aviz motivat pentru fiecare dintre propunerile vizate. În schimb, Parlamentul European socotește câte un aviz motivat pentru fiecare propunere vizată. Pragurile sunt stabilite la articolul 7 din Protocolul nr. 2.

²¹ În conformitate cu articolul 43, în cazul în care un parlament național trimite un aviz motivat Președintelui Parlamentului European, avizul respectiv se trimite comisiei competente pentru subiectul în cauză și se transmite spre informare Comisiei pentru afaceri juridice (JURI), care este responsabilă de respectarea principiului subsidiarității.

²² <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8881d935701881eeb09e40005/39th%20Bi-annual%20Report%20of%20COSAC.pdf>.

²³ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88bcc3697018bcd41d910010/3%20-%2040th%20Bi-annual%20Report%20of%20COSAC.pdf>.

²⁴ Conferința organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene. Parlamentul European este membru în cadrul său.

²⁵ <https://www.ipex.eu>.

²⁶ Rezoluția Parlamentului European din 22 noiembrie 2023 referitoare la proiectele Parlamentului European de revizuire a tratatelor (2022/2051(INL)) (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0427_RO.html); raportori: dl Guy Verhofstadt (Renew/BE), dl Sven Simon (PPE/DE), dna Gabriele Bischoff (S&D/DE), dl Daniel Freund (Verts/ALE/DE) și dl Helmut Scholz (GUE/NGL/DE).

naționale sau regionale cu competențe legislative, pentru a adapta mai bine legislația Uniunii la nevoile locale;

- în cea de a doua rezoluție, referitoare la adecvarea reglementărilor UE, la subsidiaritate și la proporționalitate²⁷, Parlamentul a reiterat rolul major al parlamentelor naționale în verificarea subsidiarității în calitate de gardieni firești ai principiului subsidiarității, având dreptul de a monitoriza respectarea acestuia prin intermediul mecanismului de control al subsidiarității.

De asemenea, în ianuarie 2024 Parlamentul European a adoptat un raport din proprie inițiativă privind punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale²⁸. Acest raport a fost elaborat de Comisia pentru afaceri constituționale (AFCO) în 2023. În el s-a subliniat faptul că participarea activă a parlamentelor naționale la afacerile UE și controlul sporit al guvernelor naționale de către parlamentele naționale sunt esențiale pentru asigurarea responsabilității democratice și a legitimității sistemului instituțional al UE. S-a reamintit, de asemenea, că controlul parlamentar poate fi facilitat printr-o mai mare transparență în cadrul Consiliului Uniunii Europene și că accesul la documentele altor instituții ale UE permite parlamentelor naționale să își exercite controlul în mod corespunzător.

Serviciul de Cercetare al Parlamentului European²⁹ a continuat să ofere asistență membrilor și comisiilor Parlamentului European prin intermediul analizelor sale în toate domeniile de politică și prin integrarea aspectelor legate de subsidiaritate și proporționalitate în activitatea sa, printr-o gamă largă de produse și servicii. În 2023, serviciul a realizat 41 de aprecieri inițiale și o apreciere detaliată privind evaluările de impact ale Comisiei, precum și o evaluare de impact înlocuitoare³⁰ și o evaluare de impact complementară³¹. De asemenea, în ceea ce privește aspectele *ex post*, a publicat 7 evaluări ale punerii în aplicare la nivelul UE, 22 de aprecieri ale punerii în aplicare, două documente privind „aplicarea în practică” (între care o publicație care analizează programul anual de lucru al Comisiei), două liste derulante de verificare detaliată și 4 studii de altă natură. În plus, în ceea ce privește valoarea adăugată europeană, au fost elaborate 3 rapoarte privind costul non-Europei, 3 rapoarte privind evaluările valorii adăugate a UE și alte 4 publicații conexe.

2.3 CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

În 2023, Consiliul Uniunii Europene (Consiliul) – inclusiv prin intermediul grupurilor sale de lucru relevante – a continuat să monitorizeze punerea în aplicare efectivă a concluziilor adoptate de Consiliu și de Consiliul European în anii precedenți în ceea ce privește principiile subsidiarității și proporționalității (în special a celor deja menționate în ediția anterioară a prezentului raport anual). Acestea au fost Concluziile Consiliului European privind „Realizarea în continuare a agendei privind piața unică”³², Concluziile Consiliului privind „O mai bună legiferare – asigurarea competitivității și a durabilității, creșterea favorabilă incluziunii”³³, Concluziile Consiliului

²⁷ Rezoluția Parlamentului European din 23 noiembrie 2023 referitoare la adecvarea reglementărilor Uniunii Europene, subsidiaritatea și proporționalitatea – Raport privind o mai bună legiferare pentru anii 2020, 2021 și 2022 (2023/2079(INI)) (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0442_RO.html); raportor: dna Catharina Rinzema (Renew/NL).

²⁸ Rezoluția Parlamentului European din 17 ianuarie 2024 referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale (2023/2084(INI)) (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0023_RO.html); raportor: dl Paulo Rangel (PPE/PT).

²⁹ [Serviciul de Cercetare al Parlamentului European \(europa.eu\)](https://www.europarl.europa.eu/serviciu-de-cercetare).

³⁰ Evaluare de impact înlocuitoare: propunere de regulament privind abordarea situațiilor de instrumentalizare în domeniul migrației și azilului, octombrie 2023, PE 753.156.

³¹ Evaluare de impact complementară privind propunerea de regulament de stabilire a normelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor, aprilie 2023, PE 740.248.

³² Documentul EUCO 17/18, punctele II/2 și IV/15 și documentul EUCO 13/20, punctul II/4, iar în ceea ce privește punerea în aplicare – documentul ST 11654/21 al Consiliului.

³³ Documentul ST 6232/20 al Consiliului, punctele 2 și 12.

privind „Spațiile de testare în materie de reglementare și clauzele de experimentare drept instrumente pentru un cadru de reglementare orientat spre inovare, adaptat exigențelor viitorului, durabil și rezilient, care face față provocărilor disruptive în era digitală”³⁴ și Concluziile Consiliului privind „Utilizarea tehnologiilor de date în sprijinul unei mai bune reglementări”³⁵.

De asemenea, în cursul anului 2023 Consiliul European a abordat în mai multe rânduri aspectele legate de simplificarea reglementărilor și modalitățile de reducere a sarcinii de reglementare a statelor membre, în special în contextul competitivității, al pieței unice și al economiei. În această privință, Consiliul a precizat următoarele: „Consiliul European a invitat Comisia și statele membre să îmbunătățească și mai mult condițiile-cadru pentru investiții care sunt mai propice pentru competitivitate. De asemenea, Consiliul European a făcut apel la toate instituțiile relevante să înregistreze progrese în lucrările de simplificare a reglementării și de reducere a sarcinii administrative inutile (inclusiv a cerințelor de raportare), în special pentru IMM-uri și start-upuri”³⁶.

În 2023, Consiliul a transmis parlamentelor naționale o propunere legislativă provenită de la Curtea de Justiție a Uniunii Europene³⁷. De asemenea, a transmis statelor membre două avize ale parlamentelor naționale referitoare la aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității cu privire la această propunere legislativă, pe care le-a înaintat și Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Pe lângă obligațiile sale din tratat, Consiliul informează statele membre despre avizele parlamentelor naționale privind propunerile legislative. În 2023, Secretariatul General al Consiliului a distribuit 20 de avize motivate primite în temeiul Protocolului nr. 2 și 291 de avize emise în cadrul dialogului politic³⁸.

2.4 COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Comitetul European al Regiunilor (CoR) a desfășurat activități în materie de subsidiaritate, proporționalitate și o mai bună legiferare, ghidat de prioritățile mandatului său pentru perioada 2020-2025³⁹, și a promovat o cultură activă a subsidiarității prin acțiunile sale.

Grupul de coordonare al CoR privind o mai bună legiferare și subsidiaritate activă (BRASS-G)⁴⁰ a coordonat diferitele instrumente ale CoR pentru o mai bună legiferare, asigurând coerența și sinergiile dintre acestea și promovând contribuția autorităților locale și regionale la o mai bună legiferare a UE pe parcursul întregului ciclu de viață, de la concepere la evaluarea *ex post*. Aceasta a presupus următoarele etape: identificarea timpurie a tendințelor și a problemelor (prin intermediul analizei prospective strategice); elaborarea politicilor (*ex ante*, prin monitorizarea subsidiarității și proporționalității, evaluările impactului teritorial și analiza din perspectiva mediului rural); reexaminarea legislativă (*ex post*, cu accent pe punerea în aplicare prin intermediul rețelei RegHub) și, eventual, revizuirea politicilor (prin contribuția CoR la activitatea platformei „Pregătiți pentru viitor”).

³⁴ Documentul ST 13026/1/20 REV 1 al Consiliului, punctele 3 și 12.

³⁵ JO C 241, 21.6.2021, p. 13.

³⁶ Documentul EUCO 14/23.

³⁷ Documentul ST 15936/22 al Consiliului, referitor la propunerea legislativă a CJUE de „Modificare a Protocolului nr. 3 privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene”.

³⁸ Secretariatul General al Consiliului nu primește în mod sistematic toate avizele parlamentelor naționale; de aceea, diversele instituții pot primi un număr diferit de avize (a se vedea și nota de subsol 20).

³⁹ Rezoluția Comitetului European al Regiunilor din 2 iulie 2020 privind Prioritățile Comitetului European al Regiunilor pentru perioada 2020-2025: Europa – mai aproape de cetățeni, prin intermediul satelor, orașelor și regiunilor sale, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020XR1392>.

⁴⁰ În 2024, dna Antje Grotheer (DE/PSE), membră a CoR și președintă a parlamentului regional Bremen, i-a succedat dlui Karl-Heinz Lambertz (BE/PSE) în funcția de președinte al BRASS-G. Pentru mai multe informații despre BRASS-G, a se vedea <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/Better-Regulation-and-Active-Subsidiarity.aspx>.

CoR a lucrat la consolidarea capacității sale de analiză prospectivă, la integrarea analizei prospective în activitatea sa privind politicile și la identificarea și corelarea capacității de analiză prospectivă prezentă în unele orașe și regiuni cu aceeași capacitate existentă în alte orașe și regiuni, precum și la nivelul UE și al CoR⁴¹. Comitetul construiește treptat o rețea de regiuni și orașe cu experiență în analiza prospectivă strategică și sprijină schimbul de bune practici și cultura analizei prospective la nivel subnațional. Acest lucru este demonstrat de un laborator participativ privind analiza prospectivă strategică pentru regiuni și orașe⁴², organizat în colaborare cu Comisia; de un exercițiu-pilot de analiză prospectivă⁴³ pentru membrii grupului de lucru „Pactul verde la nivel local” al CoR, în cooperare cu Centrul Comun de Cercetare al Comisiei și de includerea unei dimensiuni prospective în toate studiile relevante comandate extern. De asemenea, CoR a emis un aviz⁴⁴ privind analiza prospectivă strategică, în care a subliniat că aceasta este importantă inclusiv pentru liderii locali și regionali.

CoR a adoptat 53 de avize și 6 rezoluții⁴⁵. Mai mult de jumătate dintre acestea⁴⁶ au cuprins fie trimiteri explicite la respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității, fie recomandări concrete pentru îmbunătățirea acestei conformități. În plus, cu același obiectiv, CoR a adoptat programul său anual de lucru privind subsidiaritatea pentru 2023⁴⁷, în care a identificat 5 inițiative din programul anual de lucru al Comisiei pentru 2023 ca priorități de monitorizare, având în vedere interesul politic clar prezentat de acestea pentru autoritățile locale și regionale și impactul asupra competențelor acestora. Acestea au fost inițiativele privind solurile sănătoase, reducerea deșeurilor, guvernanta economică, sistemele alimentare durabile și Pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor. CoR a emis avize cu privire la majoritatea acestora⁴⁸. De asemenea, Rețeaua de monitorizare a subsidiarității din cadrul CoR⁴⁹ a facilitat schimbul de observații privind respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității între autoritățile locale și regionale, în special datorită membrilor REGPEX⁵⁰.

În februarie 2023, Biroul CoR a adoptat o strategie reînnoită de evaluare a impactului teritorial, iar pe parcursul anului 2023 a îndrumat trei ateliere de evaluare a impactului teritorial⁵¹. De

⁴¹ CoR a fost implicat în numeroase activități privind analiza prospectivă strategică organizate de instituțiile UE, în special în contextul Sistemului european de evaluare a strategiilor și a politicilor (ESPAS). Aceasta a inclus participarea sa la echipa principală care a redactat Raportul ESPAS privind tendințele globale pe 2024, la echipa de proiect ESPAS, la grupul de coordonare al ESPAS, la Rețeaua ESPAS de tinere talente și la conferința anuală ESPAS din 2023.

⁴² <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/strategic-foresight-capacity-better-prepare-future.aspx>.

⁴³ <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/green-deal-going-local-working-group-strategic-foresight.aspx>.

⁴⁴ CIVEX-VII/022: Analiza prospectivă strategică ca instrument pentru guvernanta UE și pentru o mai bună reglementare.

⁴⁵ Pentru detalii complete, a se vedea [EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu).

⁴⁶ 29 de avize și 4 rezoluții. „Rezoluția Comitetului European al Regiunilor privind starea regiunilor și orașelor din Uniunea Europeană în 2023 și propuneri în perspectiva următoarei Agende strategice 2024-2029” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:C_202301321) a subliniat că „optimizarea dispozițiilor actuale din Tratat ar trebui să asigure în mod activ o mai mare transparență și responsabilitate în procesul decizional al UE, inclusiv punerea unui accent sporit pe subsidiaritate, guvernanta pe mai multe niveluri și rolul (Comitetului European al Regiunilor)” și a considerat, „în acest sens, că este indispensabilă o revizuire a acordului interinstituțional privind o mai bună legiferare în următorul ciclu de elaborare a politicilor”.

⁴⁷ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Publications/Documents/Subsidiarity-Work-Programme/2023.pdf>.

⁴⁸ ENVE-VII/042 – Monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului); ECON-VII/030 – Reforma cadrului de guvernanta economică al UE; NAT-VII/033 – Cadrul legislativ pentru sisteme alimentare durabile și ECON-VII/035 – Pachetul de măsuri de ajutorare a IMM-urilor și cadrul BEFIT.

⁴⁹ Rețeaua de monitorizare a subsidiarității reunește parlamentele și guvernele regiunilor cu competențe legislative, autoritățile locale și regionale fără competențe legislative și asociațiile autorităților locale din UE. De asemenea, rețeaua este deschisă delegațiilor naționale ale CoR și parlamentelor naționale.

⁵⁰ REGPEX este un subgrup al Rețelei de monitorizare a subsidiarității care reunește parlamentele regionale cu competențe legislative (<https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>).

⁵¹ „O strategie 2.0 privind dronele” în mai, „Sisteme alimentare durabile” în iunie și „Platforma Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) în octombrie.

asemenea, în luna mai CoR a emis un aviz⁵² în care a subliniat necesitatea unei evaluări *ex ante* sistematice, încă din faza de proiectare, a posibilului impact teritorial diferențiat al tuturor noilor politici ale UE care prezintă o dimensiune teritorială. În septembrie, comitetul și-a prezentat lucrările privind evaluările impactului teritorial Grupului de lucru pentru competitivitate și creștere al Consiliului, în cadrul formațiunii pentru o mai bună legiferare a Consiliului.

În plus, CoR a elaborat o metodologie pentru analiza din perspectiva mediului rural, cu scopul de a se asigura că particularitățile zonelor rurale sunt luate în considerare înainte de adoptarea legislației UE. De exemplu, analiza din perspectiva mediului rural s-a aflat în centrul primului atelier de evaluare a impactului teritorial pe tema sistemelor alimentare durabile din iunie 2023.

CoR a continuat să aplice instrumentele sale *ex post* pentru o mai bună legiferare, în parteneriat cu Comisia și cu Parlamentul European, în special prin participarea sa activă la platforma „Pregătiți pentru viitor”, cu contribuția rețelei sale RegHub⁵³. RegHub s-a consultat cu centrele regionale cu privire la raportul intitulat „Viitorul Pactului verde: bilanț și perspective” și a colectat experiențele autorităților locale și regionale în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor Pactului verde european. Acestea au fost publicate într-un raport de punere în aplicare⁵⁴ și au fost evidențiate în „Raportul anual privind starea regiunilor și orașelor din Uniunea Europeană în 2023”⁵⁵, elaborat de CoR. Centrele regionale au fost consultate și cu privire la dimensiunea regională a planurilor strategice privind politica agricolă comună. Rezultatele primei etape a acestei consultări au fost colectate și adunate într-un raport de punere în aplicare⁵⁶, contribuind astfel la discuțiile CoR cu partenerii săi instituționali și la lucrările privind evaluarea politicii agricole comune la jumătatea perioadei.

În 2023, Comisia și CoR și-au revizuit împreună Protocolul privind cooperarea, cu scopul de a-și consolida parteneriatele instituționale și de a promova dezvoltarea unei Uniuni Europene mai participative. În protocolul revizuit⁵⁷, care a fost semnat în martie 2024, ambele părți s-au angajat să depună eforturi comune pentru a promova subsidiaritatea activă și o mai bună reglementare, convenind asupra unor măsuri concrete în acest sens. Această cooperare vizează și activitatea privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, cu scopul de a se asigura luarea în considerare a dimensiunilor regională și locală.

2.5 CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

În 2023, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a făcut referire la principiile subsidiarității și proporționalității în hotărârea sa privind Regulamentul de instituire a Agenției UE pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei⁵⁸. Tribunalul a fost invitat de operatorii sistemelor naționale de transport să examineze dacă regulamentul permite agenției să adopte o decizie cu privire la aspectele pe care autoritățile naționale de reglementare i le-au prezentat ca fiind convenite între ele. Tribunalul a concluzionat⁵⁹, pe baza expunerii de motive care însoțește propunerea Comisiei de regulament de instituire a agenției, că agenției i s-a acordat

⁵² COTER-VII/026: Principiul de a nu aduce prejudicii coeziunii – Un principiu transversal care contribuie la coeziune ca obiectiv global și valoare a UE.

⁵³ A se vedea secțiunea 2.1 pentru mai multe informații despre contribuția CoR la activitatea platformei „Pregătiți pentru viitor” prin intermediul RegHub.

⁵⁴ <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/green-deal-taking-stock-looking-ahead.pdf>.

⁵⁵ <https://cor.europa.eu/en/engage/brochures/Documents/EU%20Annual%20Report%20on%20the%20State%20of%20Regions%20and%20Cities%202023/4892%20-%202023%20Annual%20Report%20EN.pdf>.

⁵⁶ <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/1st-report-regional-dimension-cap-strategic-plans.pdf>.

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32024Y02478>.

⁵⁸ Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare).

⁵⁹ Hotărârea Curții de Justiție din 15 februarie 2023, Austrian Power Grid și alții/ACER, T-606/20, ECLI:EU:T:2023, punctele 45-49 (recurs pendinte: cauza C-281/23 P).

o putere decizională autonomă și, prin urmare, nu este obligată să respecte poziția adoptată de autoritățile naționale de reglementare.

În expunerea de motive s-a considerat că agenția va avea competențe conforme cu principiul subsidiarității, deoarece va interveni în acele domenii în care procesele decizionale naționale fragmentate referitoare la aspecte de relevanță transfrontalieră ar duce la apariția unor probleme sau inconsecvențe pentru piața internă. De asemenea, în expunerea de motive s-a considerat că agenția va avea competențe conforme cu principiul proporționalității, deoarece urmează să primească sarcini suplimentare, în special în ceea ce privește operarea la nivel regional a sistemului energetic, dar autoritățile naționale de reglementare își vor păstra rolul central în reglementarea domeniului energiei. Tribunalul a concluzionat, pe baza expunerii de motive, că legiuitorul UE intenționează în mod clar să facă mai eficientă și mai rapidă adoptarea de decizii privind chestiuni transfrontaliere dificile printr-o consolidare a competențelor de decizie individuală ale agenției într-un mod compatibil cu menținerea rolului central al autorităților naționale de reglementare în domeniul reglementării energetice. Recursul cauzei se află în prezent pe rolul Curții.

3. APLICAREA MECANISMULUI DE CONTROL AL SUBSIDIARITĂȚII DE CĂTRE PARLAMENTELE NAȚIONALE

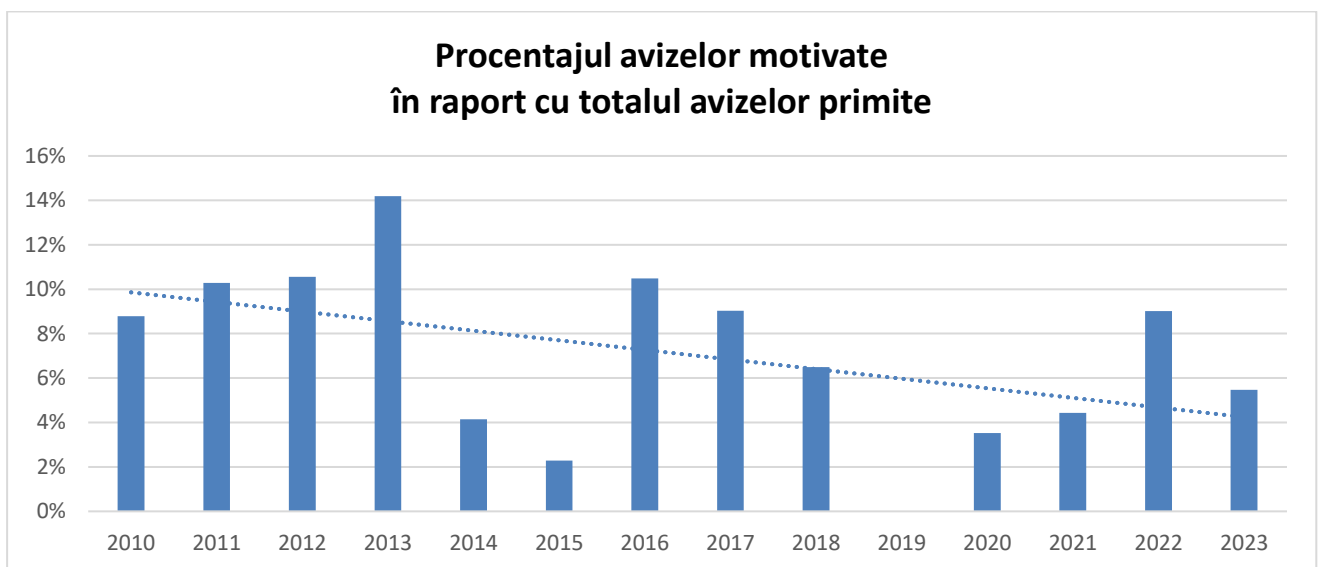
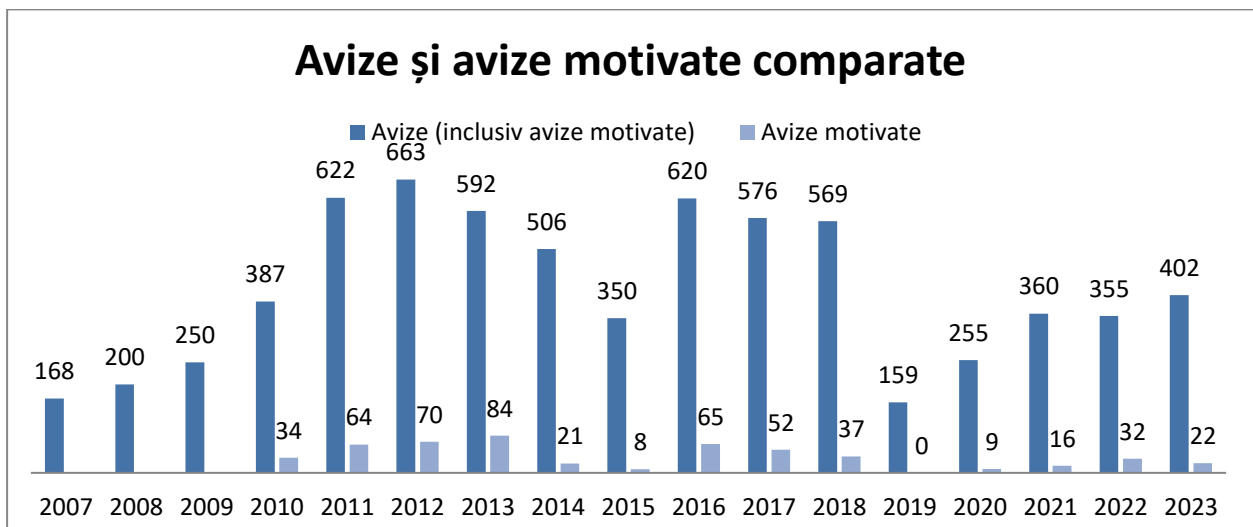
3.1 PREZENTARE GENERALĂ

În 2023, Comisia a primit **22 de avize motivate**⁶⁰ din partea parlamentelor naționale⁶¹. Au fost cu o treime mai puține avize decât cele 32 primite în 2022, continuând tendința descendentă pe termen lung a numărului de avize în general și a numărului de avize motivate în special. Tendința descendentă a numărului de avize motivate devine și mai evidentă dacă numărul acestora este exprimat ca procentaj din numărul total de avize⁶².

⁶⁰ În conformitate cu Protocolul nr. 2, în termen de opt săptămâni de la data transmiterii unui proiect de act legislativ în limbile oficiale ale UE, orice parlament național sau orice cameră a unui parlament național poate adresa un aviz motivat în care să expună motivele pentru care consideră că proiectul respectiv nu este conform cu principiul subsidiarității. A se vedea și nota de subsol 61.

⁶¹ Această cifră se referă la numărul total de avize motivate primite din partea camerelor parlamentare în 2023 în conformitate cu Protocolul nr. 2. A se vedea și nota de subsol 20, precum și anexa 1 pentru lista documentelor Comisiei în legătură cu care aceasta a primit avize motivate.

⁶² Având în vedere numărul relativ mic de avize motivate, chiar și o ușoară creștere a numărului acestora poate cauza o creștere aparent extraordinară a procentajului de avize motivate. Acest lucru poate explica „saltul” dintre anii 2021 și 2022, care a fost cauzat în mare măsură de propunerea Parlamentului European privind „legea electorală”, pentru care s-au primit 8 avize motivate [a se vedea Raportul anual al Comisiei pentru 2022, COM(2023) 640 final, p. 10].

Notă: linia punctată reprezintă tendința liniară.

În 2023 (la fel ca în 2022), majoritatea avizelor motivate au provenit de la un singur parlament național. În 2023, parlamentul italian a emis 9 avize motivate: 6 de la *Camera dei Deputati* și 3 de la *Senato della Repubblica*. *Riksdag* din Suedia a emis 5 avize motivate în 2023, ceea ce reprezintă 23 % din numărul total (în 2022, a emis 14 avize motivate, adică peste 40 % din totalul avizelor motivate). Împreună, aceste **două parlamente au emis două treimi din totalul avizelor motivate primite în 2023**.

Celelalte avize motivate din 2023 au fost emise de *Sénat* din Franța (3) și de *Poslanecká sněmovna* din Cehia, de *Országgyűlés* din Ungaria, de *Vouli ton Antiprosopon* din Cipru, de *Eerste Kamer* din Țările de Jos și de *Tweede Kamer* din Țările de Jos (câte un aviz fiecare). Aceasta înseamnă că, dintre cele 39 de parlamente sau camere naționale, 9 au emis avize motivate în 2023, provenind din 7 state membre (13 în 2022, 7 în 2021 și 8 în 2020).

Din perspectivă tematică, cele 22 de avize motivate primite în 2023 au fost foarte diverse și au vizat **14 propuneri diferite ale Comisiei**, dintre care niciuna nu a primit mai mult de 3 avize motivate. 6 dintre aceste propuneri au fost legate de prioritatea principală a Comisiei⁶³, și anume „Pactul verde european”, 3 de prioritatea „O Europă pregătită pentru era digitală”, 3 de prioritatea

⁶³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_ro.

„Un nou elan pentru democrația europeană” și două de prioritatea „O economie în serviciul cetățenilor”.

Propunerea pentru care au fost emise avize motivate corespunzătoare celui mai mare număr de voturi ale parlamentelor naționale⁶⁴ în 2023 a fost propunerea privind plantele obținute prin anumite noi tehnici genomice⁶⁵, care a generat două avize motivate, corespunzătoare unui număr de 4 voturi. Aceasta nu a atins însă pragul pentru un răspuns agregat din partea Comisiei⁶⁶, cu atât mai puțin pentru un „cartonaș galben” care ar obliga Comisia să prezinte motive pentru menținerea, modificarea sau retragerea propunerii sale. Alte 6 propuneri au primit între două și trei avize motivate, corespunzătoare fie unui număr de două, fie unui număr de trei voturi. Pentru fiecare dintre celelalte 7 propuneri s-a primit doar câte un aviz motivat (a se vedea anexa 1 pentru detalii complete).

Secțiunea 3.2 de mai jos discută principalele cazuri de propuneri care au generat mai mult de un aviz motivat.

3.2 PRINCIPALELE CAZURI

În cadrul priorității principale a Comisiei, și anume „Pactul verde european”, propunerea de regulament **privind ambalajele și deșeurile de ambalaje**⁶⁷ a generat cel mai mare număr de avize în 2023: 3 avize motivate⁶⁸ și 6 avize în cadrul dialogului politic⁶⁹.

În avizele lor motivate, ambele camere italiene au declarat că nu consideră necesară o legislație la nivelul UE, în special pentru a promova modelele de reutilizare, care să înlocuiască modelele de reciclare care se bucură de succes la nivel național. *Sénat* din Franța a subliniat riscul subminării legislațiilor naționale mai ambițioase în cazul utilizării articolului 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ca temei juridic unic și a subliniat necesitatea de a respecta principiul neutralității tehnologice în ceea ce privește cerința de a institui sisteme de garanție-returnare pentru sticlele din plastic și dozele metalice de unică folosință. *Camera dei Deputati* din Italia a considerat că statele membre care reciclează cantități mari de deșeuri de ambalaje ar trebui să fie scutite de obligația de reutilizare și de instituire a unor sisteme de garanție-returnare. Toate cele trei camere au considerat că o directivă ar fi fost un instrument juridic mai potrivit decât un regulament și au indicat că utilizarea preconizată a actelor delegate nu ar trebui să permită Comisiei să reglementeze în domenii aflate dincolo de sfera elementelor neesențiale. Ambele camere italiene au considerat că restricțiile privind anumite ambalaje de unică folosință sunt disproporționate și atrag riscuri pentru siguranța alimentară. De asemenea, *Senato della Repubblica* din Italia a considerat că există riscul de reciclare a ambalajelor de medicamente și a solicitat ca acestea să fie exceptate de la obligația reciclării. *Camera dei Deputati* din Italia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la cerințele obligatorii privind conținutul reciclat din ambalajele

⁶⁴ Fiecare parlament național dispune de două voturi. Fiecare cameră din sistemele bicamerale are câte un vot.

⁶⁵ COM(2023) 411 final.

⁶⁶ Comisia și-a luat angajamentul de a transmite un răspuns agregat în cazul în care o propunere generează un număr „semnificativ” de avize motivate („semnificativ” în acest context înseamnă că numărul avizelor motivate corespunde unui număr de cel puțin 7 voturi ale parlamentelor naționale), chiar dacă propunerea nu a generat suficiente avize motivate pentru a atinge pragul „cartonașului galben”, care determină revizuirea obligatorie a unui proiect de act juridic. Pragul „cartonașului galben” se atinge de obicei atunci când numărul avizelor motivate primite de la parlamentele naționale reprezintă cel puțin o treime din totalul voturilor care le-au fost alocate (adică 18 din 54). În cazul proiectelor de acte legislative prezentate în spațiul de libertate, securitate și justiție, pragul este de un sfert din numărul voturilor (14 din 54).

⁶⁷ COM(2022) 677 final.

⁶⁸ *Sénat* din Franța și *Camera dei Deputati* și *Senato della Repubblica* din Italia.

⁶⁹ *Poslanecká sněmovna* și *Senát* din Cehia, *Cortes Generales* din Spania, *Camera dei Deputati* din Italia, *Senat* din Polonia și *Senatul* României.

produselor medicale și din ambalajele care intră în contact cu alimentele și, de asemenea, a solicitat extinderea listei de aplicații pentru ambalajele care vor fi realizate din materiale compostabile.

Necesitatea ca această propunere să ofere statelor membre o mai mare flexibilitate a fost subliniată și în avizele din cadrul dialogului politic. La fel ca în cazul parlamentului italian, *Senat* din Polonia a criticat evaluarea impactului și a solicitat o analiză aprofundată care să asigure că noile obiective propuse sunt realiste, măsurabile și fezabile din punct de vedere tehnic. *Poslanecká sněmovna* din Cehia a sugerat că obiectivul de reducere a deșeurilor de ambalaje ar trebui calculat pe baza cantității de deșeuri de ambalaje produse de fiecare locuitor. *Senatul* României a solicitat clarificări cu privire la definițiile utilizate și la responsabilitățile actorilor economici.

În răspunsurile sale, Comisia a argumentat că măsurile propuse sunt necesare pentru a asigura o economie circulară și pentru a preveni creșterea nesustenabilă a deșeurilor de ambalaje. În opinia sa, sistemele de garanție-returnare reprezintă una dintre principalele măsuri de facilitare a îndeplinirii acestor obiective. Totodată, Comisia a semnalat faptul că statele membre care realizează prin alte mijloace o rată ridicată de colectare a formatelor de ambalaje vizate pot să nu participe la aceste sisteme. În ceea ce privește alegerea instrumentului juridic, Comisia a susținut că un regulament este esențial pentru atingerea obiectivelor propunerii și că solicitarea de a oferi statelor membre o mai mare flexibilitate a fost abordată prin definirea clară a limitelor dispozițiilor legale în textul propunerii. În ceea ce privește ambalajele medicamentelor, Comisia a precizat că propunerea prevede o perioadă de tranziție mai lungă pentru respectarea cerințelor privind îndeplinirea obligațiilor de reciclare și exceptează medicamentele de la cerințele privind conținutul reciclat. În ceea ce privește preocupările legate de impactul asupra siguranței alimentare, Comisia a susținut că ambalajele de unică folosință nu sporesc siguranța alimentară, dar a fost de acord cu necesitatea de a excepta fructele și legumele delicate de la interdicțiile privind ambalarea. În ceea ce privește evaluarea impactului și necesitatea clarificării, Comisia a explicat că metodologia s-a bazat pe principiile cuantificării amprentei de mediu și că colaborează cu colegiitorii pentru a asigura o mai mare claritate în ceea ce privește definițiile și alocarea responsabilităților către actorii economici.

Propunerea de regulament privind **anumite noi tehnici genomice**⁷⁰ a generat două avize motivate⁷¹ și 7 avize în cadrul dialogului politic⁷². În avizele lor motivate, *Vouli ton Antiprosopon* din Cipru și *Országgyűlés* din Ungaria au considerat că a fost încălcat principiul subsidiarității ca urmare a dispoziției care împiedică statele membre să adopte măsuri care restricționează sau interzic, pe întreg teritoriul lor sau într-o parte a acestuia, cultivarea de plante genomice noi (NTG) de categoria 2 (și anume plante care, spre deosebire de plantele NTG de categoria 1, nu ar putea să apară și în mod natural sau să fie produse prin tehnici de ameliorare convenționale). Acest argument a fost preluat și în unele avize din cadrul dialogului politic. Propunerea a fost criticată și din perspectiva temeiului juridic insuficient, a preocupărilor privind transparența și libertatea de alegere a consumatorilor, a protecției consumatorilor și a impactului asupra consumatorilor al limitării cerințelor de etichetare pentru plantele NTG de categoria 1 la materialul de reproducere a plantelor, a preocupărilor cu privire la respectarea principiilor proporționalității și precauției și a preocupărilor cu privire la riscurile de denaturare a concurenței în cazul în care unii amelioratori ar obține brevete pentru NTG-uri. Avizele au inclus și diverse solicitări, cum ar fi interzicerea brevetării plantelor NTG de categoria 1 și prevenirea monopolizării sectorului, efectuarea unui studiu privind impactul brevetelor și al licențelor aferente, asigurarea aceluiași nivel de control pentru plantele produse în țările terțe și reglementarea utilizării noilor tehnici genomice asupra microorganismelor.

⁷⁰ COM(2023) 411 final.

⁷¹ *Vouli ton Antiprosopon* din Cipru și *Országgyűlés* din Ungaria.

⁷² *Senát* din Cehia, *Folketing* din Danemarca, *Hrvatski Sabor* din Croația, *Senato della Repubblica* din Italia, *Eerste Kamer* din Țările de Jos, *Assembleia da República* din Portugalia și *Senatul* României.

În răspunsurile sale, Comisia a explicat că nu se poate utiliza opțiunea de neparticipare pentru a elimina riscurile pentru sănătatea umană sau animală sau pentru mediu care decurg din organismele modificate genetic (OMG). Aceste riscuri au fost deja evaluate printr-o evaluare științifică armonizată la nivelul UE. În plus, excluderea opțiunii de neparticipare pentru plantele NTG de categoria 2 nu are legătură cu considerentele de siguranță legate de plantele respective, tocmai pentru că plantele NTG de categoria 2 vor fi autorizate numai dacă prezintă siguranță. În ceea ce privește temeiul juridic, Comisia a subliniat coerența acestuia cu legislația actuală privind OMG-urile în ceea ce privește diseminarea deliberată și introducerea pe piață a OMG-urilor. În ceea ce privește etichetarea, Comisia a precizat că impunerea etichetei de modificare genetică pe produsele provenite de la astfel de plante nu va reflecta în mod clar faptul că același produs poate fi obținut prin mijloace convenționale. În ceea ce privește principiile proporționalității și precauției, Comisia a făcut trimitere la opinia Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară potrivit căreia nu există pericole noi legate în mod specific de mutageneza dirijată și de cisgeneză (față de ameliorarea convențională sau de tehnicile genomice consacrate). În ceea ce privește brevetele și concurența, Comisia a declarat că este conștientă de faptul că posibilitatea de brevetare a plantelor NTG reprezintă un motiv de îngrijorare pentru mulți și că, prin urmare, va evalua impactul brevetării plantelor asupra inovării în domeniul ameliorării plantelor, asupra accesului crescătorilor la materiale și tehnici genetice, asupra disponibilității semințelor pentru fermieri și asupra competitivității globale a industriei biotehnologice din UE. De asemenea, a declarat că va publica un raport cu constatările sale până în 2026.

Propunerea de **lege privind monitorizarea solului**⁷³ a primit două avize motivate⁷⁴ și trei avize în cadrul dialogului politic⁷⁵. În avizele lor motivate identice, cele două camere neerlandeze au susținut că efectele poluării solului prin intermediul aerului și al apei reprezintă o problemă națională, iar beneficiile măsurilor propuse nu au fost demonstrate pentru fiecare stat membru în parte. În opinia lor, propunerea nu ar asigura condiții de concurență echitabile, deoarece se referă la efectele poluării și nu la sursele acesteia. Avizele emise de *Senát* din Cehia, *Senato della Repubblica* din Italia și *Bundesrat* din Austria au subliniat că statele membre trebuie să poată ține seama de condițiile locale, de politicile existente și de competențele de la nivel subnațional. Totodată, avizele au precizat că propunerea ar putea crește sarcina administrativă pentru statele membre.

În răspunsurile sale, Comisia a insistat asupra necesității unui cadru solid de monitorizare și evaluare, cu măsuri privind gestionarea durabilă a solului și privind siturile contaminate, pentru a obține soluri sănătoase până în 2050 – având în vedere amploarea și evoluția negativă a problemei în ultimele decenii, impactul transfrontalier al sănătății solului și costul semnificativ al gestionării impactului solului nesănătos. Ea a explicat că propunerea sa vizează abordarea impactului transfrontalier al degradării solului, asigurarea unor condiții de piață egale și promovarea coerenței politicilor la nivelul UE și la nivel național, lăsând statelor membre flexibilitatea de a pune în aplicare măsurile necesare într-un mod care să le permită să țină seama de variabilitatea solurilor, de condițiile locale, de politicile și practicile existente și de competențele existente la nivel regional în unele state membre. În plus, propunerea conține dispoziții care sunt necesare și adecvate pentru a asigura o stare bună de sănătate a solurilor, însă reduce la minimum sarcina administrativă aferentă. Statelor membre li se va acorda suficient timp pentru a institui treptat guvernarea, mecanismele de monitorizare și evaluare a sănătății solului și măsurile necesare pentru punerea în aplicare a principiilor gestionării durabile a solului și pentru abordarea siturilor contaminate.

⁷³ COM(2023) 416 final.

⁷⁴ *Eerste Kamer* și *Tweede Kamer* din Țările de Jos.

⁷⁵ *Senát* din Cehia, *Senato* din Italia și *Bundesrat* din Austria.

Propunerea referitoare la **standardele de performanță privind emisiile de CO₂ și obligațiile de raportare pentru vehiculele grele noi**⁷⁶ a generat două avize motivate⁷⁷ și un aviz în contextul dialogului politic⁷⁸. Ambele camere italiene au susținut că nu a fost respectat principiul subsidiarității, deoarece obiectivele propuse de reducere a emisiilor de CO₂ nu sunt nici fezabile, nici justificate, dar și pentru că sectorul produce doar emisii modeste. Ele au subliniat că obiectivul de a atinge un nivel de emisii zero pentru transportul local cu autobuzul până în 2030 este excesiv de ambițios și că sunt necesare stimulente din partea UE pentru investiții. *Senát* din Cehia a susținut că obiectivele stabilite în 2019 ar trebui revizuite abia în 2027.

În răspunsurile sale, Comisia a făcut referire la evaluarea detaliată a impactului care însoțește propunerea⁷⁹, care demonstrează necesitatea, valoarea adăugată și proporționalitatea inițiativei. În ceea ce privește nivelul de ambiție și data aplicării obiectivelor, Comisia a reamintit că transporturile sunt singurul sector major al economiei UE în care emisiile de CO₂ continuă să fie mai mari decât în 1990 și că transportul rutier generează mai mult de 20 % din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră din UE. Prin urmare, a subliniat faptul că vehiculele grele au de jucat un rol esențial în îndeplinirea obiectivelor climatice ale UE. Potrivit evaluării impactului, sectorul are un potențial ridicat de introducere a vehiculelor cu emisii zero. Introducerea autobuzelor cu emisii zero în parcul auto s-ar face treptat, iar statele membre care se confruntă cu dificultăți ar putea, în anumite circumstanțe, să excludă din sfera de reglementare un număr limitat de autobuze. În ceea ce privește investițiile necesare pentru reînnoirea parcului tehnologic de vehicule și pentru accelerarea adaptării industriei, Comisia a indicat o serie de oportunități de finanțare din partea UE.

În cadrul priorității „Un nou elan pentru democrația europeană”, propunerea de directivă privind **combaterea corupției**⁸⁰ a generat două avize motivate⁸¹ și 6 avize în cadrul dialogului politic⁸². *Riksdag* din Suedia a considerat că directiva propusă ar încălca principiul subsidiarității prin faptul că interzice unei persoane care a fost urmărită penal pentru corupție să candideze pentru o funcție publică. Acest punct de vedere a fost împărtășit de *Camera dei Deputati* din Italia, care nu a fost de acord cu cerința ca toate statele membre să trateze abuzul de funcție ca pe o infracțiune. Imunitatea și dreptul de a candida la alegeri au reprezentat un punct central și în avizele din cadrul dialogului politic. *Senato della Repubblica* din Italia și ambele camere austriece au insistat asupra faptului că normele de ridicare a imunității ar trebui rezervate parlamentelor naționale. De asemenea, ambele camere ale Cehiei au exprimat îndoieli cu privire la această dispoziție, în special având în vedere subsidiaritatea. În schimb, *Assembleia da República* din Portugalia a afirmat că directiva propusă ar respecta principiile subsidiarității și proporționalității.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat că propunerea sa se limitează la ceea ce este necesar și proporțional pentru prevenirea și combaterea eficientă a corupției. În ceea ce privește introducerea infracțiunii de abuz de funcții, Comisia a considerat că acesta este un instrument important în lupta împotriva corupției, deoarece vizează utilizarea ilegală a puterii publice în scop personal și reprezintă deja o infracțiune în 25 dintre cele 27 de state membre. În ceea ce privește interdicția de a candida la alegeri, Comisia a reamintit că încetarea sau interzicerea deținerii unei funcții publice (ca persoană aleasă sau nu) ar împiedica persoanele condamnate pentru corupție să rămână în anumite funcții de conducere din care au realizat acțiunile de corupție. Comisia a subliniat faptul că directiva propusă ar impune pur și simplu legiuitorilor naționali să aibă în vedere posibilitatea de a impune aceste sancțiuni suplimentare și că decizia finală va reveni instanțelor naționale.

⁷⁶ COM(2023) 88 final.

⁷⁷ *Camera dei Deputati* și *Senato della Repubblica* din Italia.

⁷⁸ *Senát* din Cehia.

⁷⁹ SWD(2023) 88 final.

⁸⁰ COM(2023) 234 final.

⁸¹ *Camera dei Deputati* din Italia și *Riksdag* din Suedia.

⁸² *Poslanecká sněmovna* și *Senát* din Cehia, *Sénat* din Franța, *Senato della Repubblica* din Italia, *Nationalrat* și *Bundesrat* din Austria și *Assembleia da República* din Portugalia.

În cadrul aceleiași priorități, propunerea de regulament al Consiliului privind **recunoașterea filiației între statele membre**⁸³ a generat, de asemenea, două avize motivate și 6 avize în cadrul dialogului politic. *Sénat* din Franța a exprimat temerea că propunerea de regulament al Consiliului ar impune recunoașterea filiației stabilite într-un alt stat membru inclusiv în cazul maternității de substituție. Prin urmare, acesta s-a opus alegerii unui regulament al Consiliului ca tip de instrument juridic. *Senato della Repubblica* din Italia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că statele membre ar putea invoca motive de ordine publică pentru a refuza recunoașterea filiației numai de la caz la caz.

Maternitatea de substituție a fost principalul subiect și în avizele din cadrul dialogului politic. *Senatul* României a solicitat definiții clare ale termenilor „filiație”, „părinte” și „familie”, precum și evitarea situației în care copiii născuți din maternitatea de substituție ar putea fi recunoscuți în mod automat, posibil cu încălcarea legislației existente a unui stat membru. *Senát* din Cehia a solicitat, de asemenea, ca maternitatea de substituție să fie exclusă din domeniul de aplicare al propunerii și ca statelor membre să li se permită să refuze recunoașterea filiației în cazurile în care elementul transfrontalier a fost creat cu intenția de a eluda legislația națională. *Eerste Kamer* din Țările de Jos a adresat mai multe întrebări, inclusiv cu privire la numărul cazurilor afectate de absența unor norme comune privind recunoașterea filiației și cu privire la cazurile în care ar putea exista soluții alternative care să nu necesite recurgerea la un nou act legislativ al UE. *Seimas* din Lituania a aprobat propunerea, care, în opinia sa, ar avea un „impact pozitiv”, și a solicitat clarificări pentru a se asigura că clauza privind ordinea publică este aplicată cu respectarea drepturilor fundamentale. *Assembleia da República* din Portugalia și *Cortes Generales* din Spania au afirmat că propunerea respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

În răspunsurile sale, Comisia a reamintit hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene potrivit căreia noțiunea de ordine publică trebuie interpretată în mod strict și a precizat că opțiunea de a refuza recunoașterea filiației din motive de ordine publică nu se poate aplica dacă acest lucru conduce la o situație de discriminare. Comisia a subliniat, de asemenea, că propunerea de regulament al Consiliului nu va afecta competența statelor membre de a reglementa sau de a interzice maternitatea de substituție pe teritoriul lor. Cu toate acestea, potrivit propunerii, odată ce filiația unui copil născut din maternitatea de substituție a fost stabilită într-un stat membru, celelalte state membre vor trebui să o recunoască, deoarece nerecunoașterea sa ar fi incompatibilă cu drepturile fundamentale ale copiilor născuți din maternitatea de substituție.

În cadrul priorității „O Europă pregătită pentru era digitală”, propunerea de regulament privind **combaterea întârzierilor în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale**⁸⁴ a generat două avize motivate⁸⁵ și 4 avize în cadrul dialogului politic⁸⁶. În avizele lor motivate, *Camera dei Deputati* din Italia și *Riksdag* din Suedia nu au pus sub semnul întrebării necesitatea sau valoarea adăugată a unei acțiuni legislative la nivelul UE menite să remedieze deficiențele actualei directive, dar și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că instrumentul juridic propus este un regulament. Temerea lor era aceea că limitarea acțiunii statelor membre (prin stabilirea unui termen maxim de plată de 30 de zile și a unei rate fixe a dobânzii penalizatoare, precum și prin excluderea posibilității creditorului de a renunța la dreptul la dobândă și la despăgubiri pentru întârzierea efectuării plăților) ar restrânge libertatea contractuală a întreprinderilor. Aceleași preocupări s-au regăsit și în cele 4 avize din cadrul dialogului politic. În plus, *Parlamentul Național* al Irlandei a criticat lipsa unei distincții între plățile întârziate și termenele lungi de plată și s-a opus organismului propus pentru asigurarea respectării legislației privind întârzierea în efectuarea

⁸³ COM(2022) 695 final.

⁸⁴ COM(2023) 533 final.

⁸⁵ *Camera dei Deputati* din Italia și *Riksdag* din Suedia.

⁸⁶ *Parlamentul Național* al Irlandei, *Senato della Repubblica* din Italia, *Assembleia da República* din Portugalia și *Senatul* României. În primele patru luni ale anului 2024, Comisia a primit alte 4 avize în cadrul dialogului politic (din partea *Senát* și a *Poslanecká sněmovna* din Cehia, a *Sénat* din Franța și a *Kamra tad-Deputati* din Malta), care au reflectat în mare măsură argumentele din avizele primite în 2023.

plăților. *Senatul* României a constatat un potențial impact negativ asupra întreprinderilor în special și asupra economiei în general.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat necesitatea combaterii plăților întârziate și cu termene inechitabil de lungi pentru a proteja reziliența lanțurilor de aprovizionare și a spori competitivitatea IMM-urilor. A pus accentul pe faptul că evaluarea impactului a arătat că plafonul de plată de 30 de zile propus reprezintă o opțiune mai eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru promovarea unei culturi a plăților prompte decât termenele de plată mai lungi. Aceasta a fost, de asemenea, opțiunea cea mai favorizată de părțile interesate și de IMM-uri în cadrul consultărilor publice și a fost recomandată de Parlamentul European și de platforma „Pregătiți pentru viitor”. Comisia a explicat că nu a făcut distincție între întârzierea efectuării plăților și termenele lungi de plată deoarece au loc întârzieri la plată și atunci când creditorilor le sunt impuse termene de plată lungi. Un regulament este justificat de necesitatea de a stabili norme mai stricte și mai raționalizate, care să poată fi aplicate în același mod în toate statele membre. Evaluarea impactului a identificat absența unor dispoziții de monitorizare a respectării și a punerii în aplicare a normelor ca fiind unul dintre principalele puncte slabe ale directivei actuale. Prin urmare, Comisia a propus înființarea obligatorie a unor autorități de aplicare a legii, lăsând în același timp o mare flexibilitate statelor membre în ceea ce privește desemnarea unor autorități existente sau crearea unor noi. De asemenea, Comisia a subliniat beneficiile economice ale unei culturi mai bune a plăților, care ar spori și ar consolida încrederea în mediul de afaceri din UE.

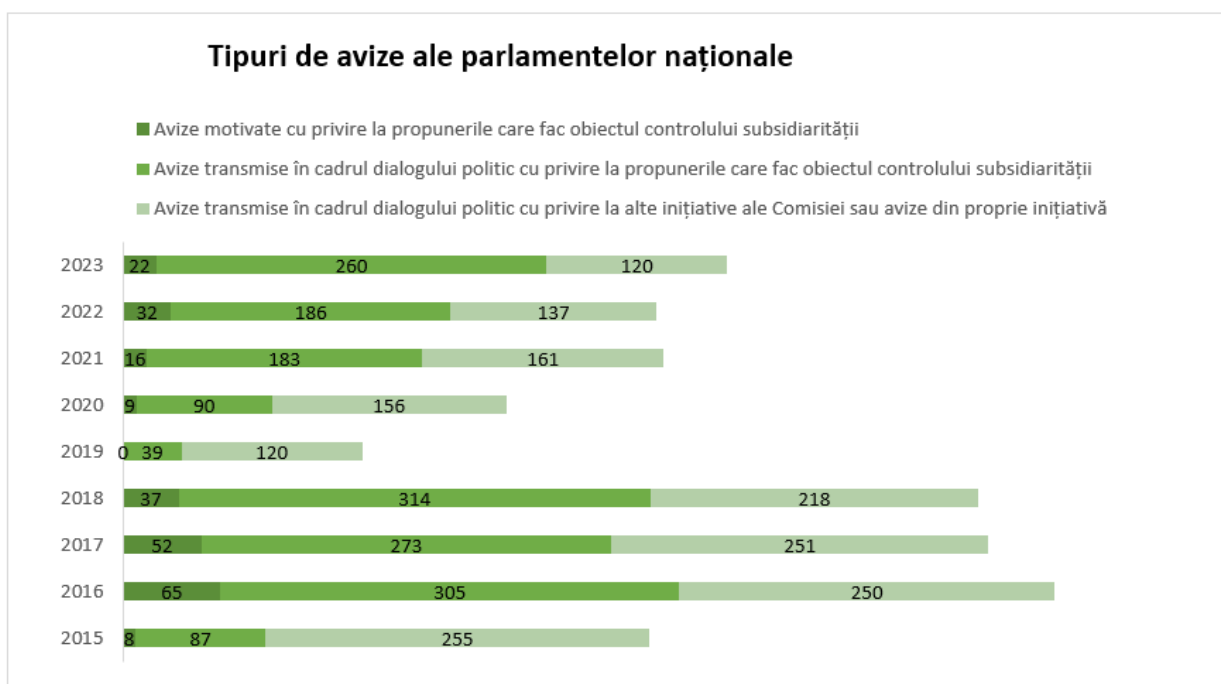
4. DIALOGUL POLITIC SCRIS CU PARLAMENTELE NAȚIONALE

Pe lângă mecanismul de control al subsidiarității instituit prin Protocolul nr. 2, relațiile Comisiei cu parlamentele naționale presupun și alte activități, în special dialogul politic instituit în 2006. Acesta presupune schimburi de informații în formă scrisă cu privire la orice inițiativă a Comisiei pentru care parlamentele naționale doresc să furnizeze contribuții sau cu privire la orice subiect pe care doresc să îl abordeze din proprie inițiativă. De asemenea, include dialogul politic oral (descriș în secțiunea 5).

4.1 OBSERVAȚII GENERALE

În 2023, parlamentele naționale au transmis Comisiei un total de **402 avize**. Aceasta a fost prima dată din 2008 când Comisia a primit mai multe avize în ultimul an complet al mandatului său decât în anul precedent. După cum s-a menționat deja în prezentul raport anual, acest lucru a fost neobișnuit și contrar tendinței, evidențiate în raportul anual pentru 2022, ca numărul de avize ale parlamentelor naționale să atingă nivelul maxim în general la mijlocul fiecărui mandat al Comisiei⁸⁷. Totuși, astfel cum s-a indicat deja în raportul anual pentru 2022, numărul total de avize primite în mandatul Comisiei von der Leyen rămâne semnificativ mai mic decât numărul de avize primite în cadrul Comisiilor Barroso II și Juncker.

⁸⁷ *Cortes Generales* din Spania, care s-a clasat fie pe primul, fie pe al doilea loc în ultimii 3 ani în dialogul politic cu Comisia, a emis avize numai în primele 4 luni ale anului 2023, din cauza alegerilor parlamentare din Spania.

282 (70 %) dintre aceste 402 avize au vizat propuneri legislative care făceau obiectul mecanismului de control al subsidiarității⁸⁸. Celelalte 120 de avize (30 %) au vizat în principal inițiative fără caracter legislativ (de exemplu comunicări) sau au fost avize din proprie inițiativă fără legătură cu o inițiativă a Comisiei. Procentajul celor din urmă este cel mai scăzut în cursul actualului mandat. Aceasta arată că, în 2023, parlamentele naționale s-au concentrat chiar mai mult decât în anii precedenți, în analiza inițiativelor Comisiei, asupra proiectelor de acte legislative care fac obiectul controlului subsidiarității (excluzând, așadar, propunerile din domeniile de politică în care UE are competențe exclusive, cum ar fi comerțul sau concurența). De asemenea, sugerează că scăderea din ultimii ani a numărului de avize motivate nu s-a datorat unui control mai puțin intens al propunerilor Comisiei. Această ipoteză este demonstrată și de numărul mare de avize primite în contextul dialogului politic, care confirmă, de asemenea, în mod explicit conformitatea propunerilor respective cu principiul subsidiarității.

În cadrul Comisiei, aspectele semnalate de parlamentele sau camerele naționale sunt aduse în mod specific în atenția membrilor relevanți ai Comisiei și ai departamentelor Comisiei, iar în cazul propunerilor legislative – în atenția reprezentanților Comisiei care participă la negocierile dintre colegiitori.

4.2 PARTICIPARE ȘI DOMENIU DE APLICARE

La fel ca în anii precedenți, numărul de avize transmise Comisiei a variat semnificativ de la un parlament național la altul. Numărul parlamentelor sau al camerelor naționale care nu au emis avize a înregistrat o ușoară creștere⁸⁹, de la 7 la 9 camere⁹⁰ din 39 (a se vedea anexa 2). Aceasta înseamnă că, în 2023, parlamentele a 6 state membre⁹¹ (2022: 5) nu s-a angajat în dialogul politic scris sub forma trimiterii de avize adoptate în mod oficial. Trebuie menționat, totuși, că printre cele 6 care nu au emis avize s-au numărat, de exemplu, *Riigikogu* din Estonia, care a utilizat

⁸⁸ Pentru informații suplimentare cu privire la mecanismul de control al subsidiarității și dialogul politic, a se vedea https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/adopting-eu-law/relations-national-parliaments_ro.

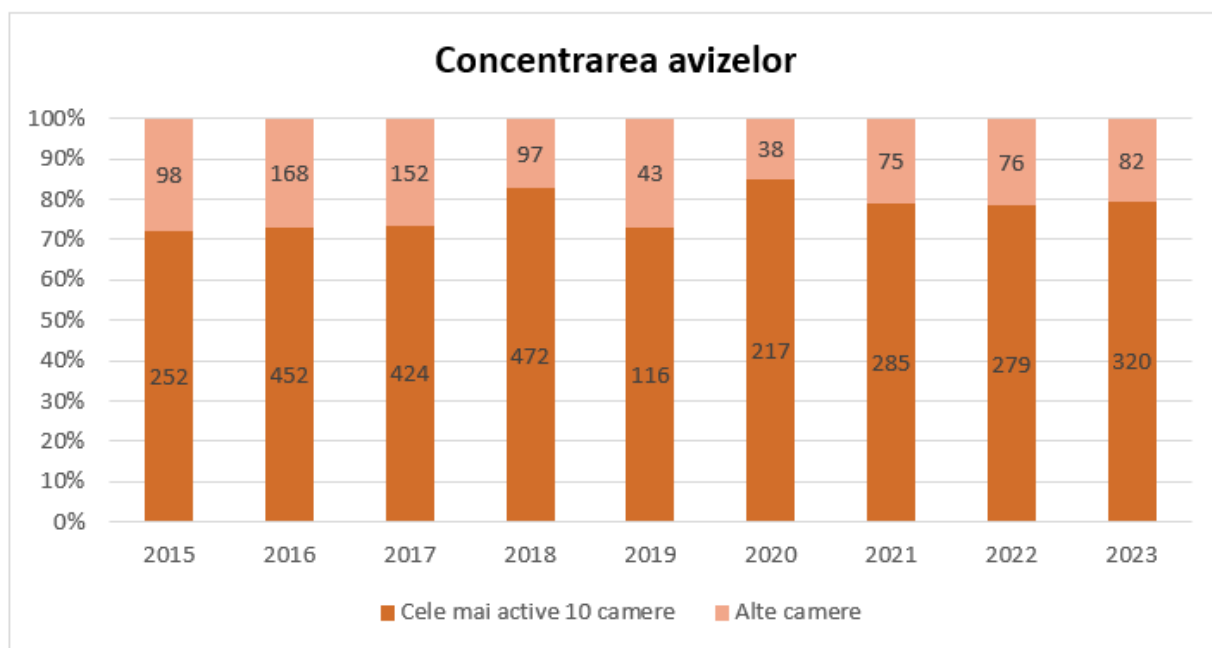
Propunerile legislative referitoare la domeniile de politică în care UE are competență exclusivă nu fac obiectul controlului subsidiarității de către parlamentele naționale.

⁸⁹ 2022: 7; 2021: 8; 2020: 12; 2019: 17; 2018: 10.

⁹⁰ A se vedea anexa 3.

⁹¹ Parlamentele naționale din Bulgaria, Grecia, Estonia, Letonia, Malta și Slovenia.

scrisori directe pentru a comunica cu Comisia, și *Državni svet* din Slovenia, care a organizat vizite ale parlamentarilor la Comisie.

Cele mai active 10 camere au emis 320 de avize (80 % din total), ceea ce corespunde mediei din ultimii ani⁹². În 2023, aceste camere au fost: *Senát* din Cehia și *Assembleia da República* din Portugalia (câte 41 de avize fiecare), *Poslanecká sněmovna* din Cehia și *Camera dei Deputati* din Italia (câte 36 de avize fiecare), *Bundesrat* din Germania și *Camera Deputaților* din România (câte 35 de avize fiecare), *Senatul României* (29 de avize), *Senato della Repubblica* din Italia (26 de avize), *Cortes Generales* din Spania (24 de avize) și *Sénat* din Franța (17 avize). Acestea s-au regăsit printre cele mai active camere și în anii precedenți. În anexa 2 se prezintă numărul de avize transmise de fiecare cameră.

Natura avizelor a variat, de asemenea, de la un parlament național la altul sau de la o cameră națională la alta. Unele s-au axat în principal pe verificarea conformității unei propuneri a Comisiei cu principiile subsidiarității și proporționalității. Altele au formulat observații mai detaliate cu privire la conținutul propunerilor sau au trimis avize din proprie inițiativă care nu se refereau la o propunere concretă a Comisiei. Printre subiectele recurente ale celor 25 de avize din proprie inițiativă s-au numărat nu numai transferul forțat al civililor ucraineni – inclusiv al copiilor – către Rusia și conflictul israeliano-palestinian din Fâșia Gaza, ci și aspecte politice specifice precum energia nucleară, avortul și relațiile externe.

Merită precizat că în 2023 s-au primit mai multe tipuri noi de contribuții din partea parlamentelor naționale. De exemplu, două camere au reacționat la dezbaterile propunerilor legislative fie printr-un aviz prezentat în cursul negocierilor din cadrul trilogului (*Sénat* din Franța cu privire la propunerea de regulament privind inteligența artificială), fie prin avize consecutive diferite emise de același parlament în diferite etape ale procesului legislativ (cele 4 avize ale *Bundesrat* din Germania referitoare la propunerea de regulament al UE privind libertatea mass-mediei). 14 parlamente naționale au adresat o declarație comună instituțiilor UE în vederea unui trilog, invitându-le să se asigure că riscul de instrumentalizare a migrației este abordat în mod corespunzător în cursul negocierilor din cadrul trilogului privind revizuirea Codului frontierelor Schengen. *Eduskunta* din Finlanda a transmis un aviz din proprie inițiativă cu privire la mai multe proiecte de acte delegate și de punere în aplicare referitoare la materialele care intră în contact cu

⁹² 2022: 79 %; 2021: 79 %; 2020: 85 %; 2019: 73 %; 2018: 83 %; 2017: 74 %; 2016: 73 %.

apa de băut – primul caz de aviz prezentat cu privire la proiecte de acte delegate și de punere în aplicare.

4.3 PRINCIPALELE SUBIECTE ALE AVIZELOR DIN CADRUL DIALOGULUI POLITIC

În ceea ce privește inițiativele individuale pentru care s-au primit mai multe observații, cele mai multe avize trimise de parlamentele naționale au vizat **programul de lucru al Comisiei pentru 2023**, propunerea privind **ambalajele și deșeurile de ambalaje**⁹³ și propunerea privind **plantele obținute prin anumite noi tehnici genomice și alimentele și furajele derivate din ele*** (câte 9 avize fiecare); propunerea privind **crearea unui certificat de filiație european*** și propunerea privind **combaterea corupției*** (câte 8 avize fiecare); propunerea privind **calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa** și propunerea de instituire a unui **cadru de certificare al Uniunii pentru eliminările de dioxid de carbon** (câte 7 avize fiecare); propunerea de **lege europeană privind libertatea mass-mediei**, propunerea privind **epurarea apelor uzate urbane**, propunerea de **cod al Uniunii cu privire la medicamentele de uz uman**, propunerea privind **medicamentele de uz uman și normele care reglementează Agenția Europeană pentru Medicamente**, propunerea privind **cerințele referitoare la cadrele bugetare** ale statelor membre, propunerea de **lege privind monitorizarea solului*** și propunerea privind **combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale*** (câte 6 avize fiecare).

La fel ca în anii precedenți, un număr tot mai mare de parlamente naționale⁹⁴ au analizat **programul de lucru al Comisiei pentru 2023**⁹⁵, care în 2023 a generat 9 avize (în plus față de un aviz deja emis în 2022). Acesta a fost documentul Comisiei pentru care s-au primit cele mai multe avize în cadrul dialogului politic. Rezultă, de asemenea, că programul de lucru al Comisiei pentru 2023 a generat cel mai mare număr de avize emise până la acel moment cu privire la orice program de lucru al Comisiei. Numărul avizelor a depășit semnificativ cifra de 6 avize emise pentru programul de lucru al Comisiei pentru 2022 (5 avize primite în 2022 și unul în 2021). Se raportează, de asemenea, un nivel ridicat de control fără emiterea unui aviz⁹⁶. Toate acestea demonstrează utilizarea strategică sporită de către parlamentele naționale a instrumentului specific constând în emiterea de avize privind programul de lucru al Comisiei pentru a sublinia sprijinul lor pentru prioritățile și inițiativele anunțate de Comisie care au legătură cu propriile priorități politice naționale, precum și pentru a semnala particularitățile naționale despre care consideră că ar trebui luate în considerare.

În avizele lor privind programul de lucru al Comisiei pentru 2023, parlamentele naționale au menționat impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, au încurajat Comisia să sprijine Ucraina atât timp cât este necesar și și-au exprimat sprijinul pentru extinderea UE.

⁹³ În anexa 3 se enumeră inițiativele Comisiei pentru care s-au primit cel puțin cinci avize. Secțiunea de față prezintă o imagine de ansamblu a celor șase domenii prioritare principale ale Comisiei în care s-au primit cel puțin 6 avize. Avizele referitoare la propunerile marcate cu asterisc (*) nu au fost incluse în această secțiune deoarece propunerile respective au generat, de asemenea, cel puțin două avize motivate și, prin urmare, sunt deja incluse în secțiunea 3.2 din prezentul raport.

⁹⁴ *Sénat* din Franța, *Hrvatski Sabor* din Croația, *Seimas* din Lituania, *Chambre des Députés* din Luxemburg, *Országgyűlés* din Ungaria, *Tweede Kamer* și *Eerste Kamer* din Țările de Jos, *Assembleia da República* din Portugalia și *Senatul* României au trimis avize în 2023. *Riksdag* din Suedia a transmis un aviz la sfârșitul anului 2022. Au existat 6 astfel de avize cu privire la programul de lucru al Comisiei pentru 2022.

⁹⁵ COM(2022) 548 final.

⁹⁶ Potrivit celui de al 41-lea raport bianual privind „Evoluțiile procedurilor și practicilor Uniunii Europene relevante pentru controlul parlamentar”, elaborat în martie 2024 de Secretariatul COSAC, doar 8 dintre cele 34 de parlamente/camere naționale care au răspuns la întrebările privind programul de lucru al Comisiei (toate cu excepția *Sénat/Senaat* din Belgia și a *Bundestag* din Germania; parlamentele naționale bicamerale din Irlanda, Spania și Austria au prezentat fiecare câte un set unic de răspunsuri la chestionar) au declarat că nu au examinat acest document. Raportul este disponibil la adresa <https://ipexl.europarl.europa.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac/event/8a8629a88c42a971018c43c0bdee000a>.

3 camere au solicitat o reformă a pieței energiei electrice. Ținând seama de alegerile pentru Parlamentul European din 2024, 5 camere au subliniat importanța „pachetului de măsuri privind apărarea democrației” al Comisiei, din care face parte și inițiativa de a proteja sfera democratică a UE de influența străină disimulată. *Országgyűlés* din Ungaria a criticat Legea europeană privind libertatea mass-mediei pentru ceea ce consideră a fi o limitare fundamentală a competenței statelor membre în domeniul mass-mediei. Trei camere au subliniat importanța unei evaluări a guvernantei economice, iar două dintre ele au subliniat și importanța consolidării monedei euro (inclusiv în forma sa digitală). 4 camere au subliniat importanța consolidării securității și a apărării sub diferite forme (printre care apărarea spațială, consolidarea frontierelor externe ale UE și luarea de măsuri eficiente împotriva fluxurilor de migrație ilegală și a rețelilor de trafic de persoane, precum și strategia maritimă). Toate camerele au recunoscut importanța găsirii unui cadru mai potrivit pentru migrație. *Sénat* din Franța a solicitat ca programele de lucru să fie mai transparente și mai cuprinzătoare, iar Comisia să sprijine în mod sistematic inițiativele sale legislative prin evaluări ale impactului⁹⁷.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat că programul său de lucru pentru 2023 vizează continuarea sprijinului pentru redresarea UE în urma pandemiei de COVID-19 și asigurarea unui răspuns la nevoile urgente generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de criza energetică și criza costului vieții care i-au urmat. Crizele din ultimul timp au demonstrat, de asemenea, necesitatea de a accelera realizarea priorităților Comisiei, în special combaterea schimbărilor climatice și finalizarea tranziției digitale. Numeroasele inițiative conexe din programul de lucru al Comisiei pentru 2023 demonstrează angajamentul clar al acesteia de a da curs recomandărilor formulate de Conferința privind viitorul Europei. Comisia a menționat că acordă prioritate unei Europe verzi, digitale și fără emisii de dioxid de carbon, cu o bază economică solidă construită pe fundamentul pieței unice. Comisia a precizat că atacurile de dezinformare asupra sferei democratice și mediatice a UE au reprezentat un motiv de îngrijorare din ce în ce mai mare, în special în ultimii ani și în contextul invadării Ucrainei de către Rusia. Comisia a luat măsuri decisive în cadrul Planului de acțiune pentru democrația europeană pentru a promova alegeri libere și corecte, a garanta pluralismul mass-mediei și a combate dezinformarea.

În cadrul priorității „Pactul verde european”, mai multe propuneri s-au bucurat de o atenție considerabilă din partea parlamentelor naționale, fără a se primi niciun aviz motivat: propunerea de **regulament privind eliminările de dioxid de carbon**, propunerea de **directivă privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa** și propunerea de **directivă privind epurarea apelor uzate urbane**.

Propunerea de regulament de instituire a unui cadru de certificare al UE pentru **eliminările de dioxid de carbon**⁹⁸ a generat 7 avize⁹⁹. Mai multe camere au exprimat îndoieli cu privire la compatibilitatea cadrului UE cu sistemele naționale și au considerat că sunt necesare clarificări cu privire la guvernanta și finanțarea cadrelor de certificare și la instituirea unui registru al UE privind activitățile de eliminare a dioxidului de carbon. Unele au fost îngrijorate de sarcina administrativă asociată instituirii acestui nou cadru și au pus sub semnul întrebării delegarea de competențe către Comisie.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat că, în conformitate cu propunerea sa de regulament, statele membre ar putea, în anumite condiții, să solicite recunoașterea de către UE a oricărui sistem național de certificare existent, că propunerea sa conține dispoziții menite să reducă la minimum

⁹⁷ Chiar și în cazurile rare în care nu se prezintă o evaluare a impactului împreună cu o propunere (deși în principiu ar fi fost necesară, dar nu a fost posibilă în practică și s-a acordat o derogare, de exemplu din cauza urgenței), Comisia prezintă totuși „un document analitic sub forma unui document de lucru al serviciilor Comisiei care prezintă dovezile care stau la baza propunerii și estimările costurilor” în termen de 3 luni de la adoptarea inițiativei, în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună legiferare [SWD(2021) 305 final].

⁹⁸ COM(2022) 672 final.

⁹⁹ *Bundesrat* din Germania, *Cortes Generales* din Spania, *Camera dei Deputati* din Italia, *Seimas* din Lituania, *Eerste Kamer* din Țările de Jos, *Assembleia da República* din Portugalia și *Senatul* României.

costurile de certificare și că operatorii își vor putea reduce costurile de monitorizare și raportare prin utilizarea metodologiilor de certificare adoptate de Comisie și prin folosirea tehnologiilor de teledetecție (de exemplu, Copernicus). Comisia a explicat, de asemenea, că aplicarea criteriilor de calitate ale UE ar trebui să se realizeze prin metodologii tehnice de certificare adaptate la marea diversitate a activităților existente de eliminare a dioxidului de carbon. Acest lucru ar necesita o activitate tehnică extinsă și o amplă consultare a părților interesate și s-ar realiza cel mai bine prin acte delegate.

Propunerea de **Directivă privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa** (reformare)¹⁰⁰ a generat 7 avize în cadrul dialogului politic¹⁰¹. Mai multe camere au considerat că un obiectiv de reducere la zero a poluării atmosferice va fi dificil de atins și că obiectivele stabilite în propunere sunt prea ambițioase sau au implicații bugetare prea ample. 1 cameră a constatat concentrarea insuficientă pe abordarea poluării atmosferice transfrontaliere cauzate de țările învecinate. 1 cameră a subliniat necesitatea unui mecanism de responsabilitate comun în care să fie implicate atât UE, cât și statele membre (la fel ca în Legea europeană a climei) și a insistat asupra necesității de a asigura o interacțiune adecvată între pilonii legislației privind emisiile (printre care se numără valorile-limită propuse pentru 2030 și standardul de emisii Euro 7). O cameră a propus includerea în directivă a unor standarde privind calitatea aerului din încăperi și a unor norme privind emisiile mirositoare. Două camere au considerat că dreptul la despăgubiri pentru prejudiciile aduse sănătății este prea general, deoarece include chiar și posibilitatea de a intenta o acțiune colectivă pentru a solicita despăgubiri pentru prejudiciile aduse sănătății ca urmare a nerespectării normelor privind calitatea aerului și nu există un termen limită pentru aceste solicitări.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat că urmărește să traseze un parcurs credibil către realizarea obiectivului de reducere la zero a poluării aerului până în 2050, prin stabilirea de obiective privind calitatea aerului care să fie ambițioase, dar realizabile. Directiva propusă nu poate fi comparată cu Legea europeană a climei, deoarece emisiile de gaze cu efect de seră au același efect indiferent de locul în care au fost emise, însă impactul asupra calității aerului diferă în funcție de circumstanțele și măsurile locale. În ceea ce privește aspectele transfrontaliere, directiva propusă ar consolida mecanismele de cooperare și de schimb rapid de informații între statele membre pentru a aborda încălcările standardelor de calitate a aerului cauzate de poluarea atmosferică transfrontalieră. Comisia a fost de acord că a existat o evoluție a contextului politic de la adoptarea propunerii, parțial ca urmare a adoptării propunerii privind Euro 7. Autoritățile competente ar trebui să țină seama de acest lucru atunci când elaborează o strategie privind calitatea aerului și planuri privind calitatea aerului. Calitatea aerului din încăperi și emisiile mirositoare nu s-au aflat în domeniul de aplicare al directivei propuse. Comisia a subliniat că propunerea urmărește să instituie un drept efectiv al persoanelor de a solicita și a obține despăgubiri pentru prejudiciile aduse sănătății umane, inclusiv prin posibilitatea acțiunii colective.

Propunerea de reformare a **Directivei privind epurarea apelor uzate urbane**¹⁰² a generat 6 avize¹⁰³. Majoritatea avizelor au salutat propunerea, dar unele camere au considerat că realizarea neutralității energetice a acestui sector până în 2040 nu este fezabilă, din cauza cererii tot mai mari de epurare a apelor uzate urbane legate de extinderea echipamentelor tehnologice și din cauza necesității unor niveluri mari de investiții. Au fost exprimate opinii diferite cu privire la schema propusă de răspundere extinsă a producătorilor: două camere au sprijinit-o explicit, iar una a sugerat extinderea sa la alte sectoare. O altă cameră a susținut că nu este posibil să se evite complet expunerea apelor uzate la reziduuri toxice provenite de la toate produsele farmaceutice și că trebuie

¹⁰⁰ COM(2022) 542 final.

¹⁰¹ *Senát și Poslanecká sněmovna* din Cehia, *Bundesrat* din Germania, *Cortes Generales* din Spania, *Senato della Repubblica* din Italia, *Assembleia da República* din Portugalia și *Senatul României*.

¹⁰² COM(2022) 541 final.

¹⁰³ *Senát și Poslanecká sněmovna* din Cehia, *Bundesrat* din Germania, *Cortes Generales* din Spania, *Senato della Repubblica* din Italia și *Bundesrat* din Austria.

să se țină seama de competitivitatea și capacitatea de inovare a industriei farmaceutice din UE. O cameră a semnalat că extinderea propusă a sarcinilor de monitorizare și furnizarea de informații ar crește considerabil sarcina administrativă pentru autorități și operatori. Două camere au obiectat cu privire la ceea ce consideră a fi o recurgere excesivă la acte delegate.

În răspunsurile sale, Comisia a insistat asupra faptului că realizarea neutralității energetice a epurării apelor uzate urbane este fezabilă, chiar și în condițiile cerințelor de epurare mai stricte incluse în propunere. Investițiile inițiale pentru atingerea noilor obiective ar urma să aibă loc în perioada 2030-2040. Acest lucru ar spori reziliența sectorului apelor uzate la volatilitatea prețului energiei și ar contribui la independența energetică a UE. În ceea ce privește extinderea propusă a schemei de răspundere a producătorilor, Comisia a făcut trimitere la evaluarea sa de impact, care a arătat că impactul economic asupra sectorului farmaceutic ar fi nesemnificativ și neutru din punctul de vedere al competitivității generale a industriei UE, deoarece importatorii și producătorii din UE ar fi afectați în mod egal. În ceea ce privește cerințele de monitorizare și de informare, Comisia a dat asigurări că a conceput propunerea astfel încât să reducă la minimum sarcina rezultată din creșterea cerințelor de raportare.

În cadrul priorității „Un nou elan pentru democrația europeană”, propunerea de **lege europeană privind libertatea mass-mediei**¹⁰⁴ din 2023 a generat 6 avize¹⁰⁵ pe lângă cele 12 avize primite deja în 2022¹⁰⁶. Parlamentele naționale au continuat să pună sub semnul întrebării interferența cu competențele naționale în domeniul pluralismului mass-mediei, dispozițiile privind evaluarea concentrărilor pieței mass-media și independența Comitetului european pentru servicii mass-media. Mai multe camere au solicitat consolidarea suplimentară a normelor privind protecția jurnaliștilor, inclusiv prin protecția împotriva procedurilor judiciare abuzive. De asemenea, mai multe camere au solicitat consolidarea dispozițiilor privind platformele online mari, prin obligarea acestora să facă publice motivele eliminării conținutului. O cameră a solicitat interzicerea blocării conținutului postat online fără verificarea prealabilă de către o ființă umană. O cameră, *Bundesrat* din Germania, a trimis 4 avize cu privire la această propunere pe parcursul ciclului legislativ (ultimele două în 2023). Cel de al treilea aviz al său a exprimat îngrijorări cu privire la ingerințele în competențele naționale și discutarea la începutul negocierilor din cadrul trilogului. Al patrulea aviz a reiterat principalele argumente pentru discutarea în etapa finală a negocierilor din cadrul trilogului.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat că recunoaște și menține pe deplin în cadrul propunerii competențele statelor membre în domeniul pluralismului mass-mediei, precum și că actul propus nu va afecta capacitatea statelor membre de a defini în termeni concreți misiunea, organizarea și finanțarea serviciului public de radiodifuziune. Comisia și-a reiterat angajamentul de a consolida protecția jurnaliștilor prin intermediul actului propus și al propunerii de directivă privind protecția persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică împotriva procedurilor judiciare vădit nefondate sau abuzive. În ceea ce privește Comitetul european pentru servicii mass-media, Comisia a subliniat că independența acestuia este asigurată prin faptul că se compune din autorități naționale independente de reglementare în domeniul mass-mediei și este consolidată și mai mult prin procesul său decizional, care necesită o majoritate de două treimi dintre membrii săi. În ceea ce privește evaluarea concentrărilor pieței mass-media, Comisia a subliniat abordarea sa privind armonizarea minimă, care lasă o marjă largă de apreciere statelor membre pentru a ține seama de tradițiile lor în materie de reglementare și de particularitățile piețelor mass-media naționale. În ceea ce privește platformele online mari, Comisia a reamintit că platformele online foarte mari au fost obligate să facă publice motivele suspendării și restricționării conținutului.

¹⁰⁴ COM(2022) 457 final.

¹⁰⁵ *Bundesrat* din Germania (2 avize în 2023), *Assemblée nationale* din Franța, *Senato della Repubblica* și *Camera dei Deputati* din Italia și *Eerste Kamer* din Țările de Jos.

¹⁰⁶ A se vedea raportul anual pe 2022: COM(2023) 640 final.

În cadrul priorității „Promovarea modului nostru de viață european”, **revizuirea legislației farmaceutice de bază a UE** a suscitat un interes considerabil din partea parlamentelor naționale. Propunerea de **cod al Uniunii cu privire la medicamentele de uz uman**¹⁰⁷ și propunerea de stabilire a procedurilor la nivelul UE privind **autorizarea și supravegherea medicamentelor de uz uman** și de stabilire a **normelor care reglementează Agenția Europeană pentru Medicamente**¹⁰⁸ au generat câte 6 avize fiecare¹⁰⁹. Unele camere au abordat și celelalte două documente incluse în pachet: comunicarea însoțitoare a Comisiei¹¹⁰ și o propunere de recomandare a Consiliului privind **combaterea rezistenței la antimicrobiene**¹¹¹. Câteva dintre preocupările exprimate de parlamentele naționale în avizele lor s-au referit la o presupusă încălcare a principiului proporționalității, la reducerea duratei standard a exclusivității pe piață pentru medicamentele orfane, la modificarea excepției Bolar – care se referă la exceptările de la drepturile conferite de brevete –, la unitățile descentralizate de producție a medicamentelor și la utilizarea voucherelor.

În răspunsurile sale, Comisia a susținut că propunerile nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor revizuirii. A recunoscut că durata standard a exclusivității pe piață pentru medicamentele orfane scade cu un an, dar a explicat că, în cazul anumitor medicamente orfane, durata va fi prelungită cu trei ani pentru a stimula cercetarea și dezvoltarea. A explicat, de asemenea, că modificarea propusă a excepției Bolar este menită să faciliteze intrarea pe piață a medicamentelor generice imediat după expirarea perioadelor de protecție normativă. Comisia a precizat că, chiar dacă anumite unități de producție ar fi descentralizate, unitatea centrală de producție ar fi în continuare responsabilă de supravegherea tuturor aspectelor unităților descentralizate și, prin urmare, propunerea nu ar diminua nivelurile de control și supraveghere. A explicat, de asemenea, că normele ar reglementa voucherele transferabile de exclusivitate a datelor pentru producătorii care ar dezvolta antimicrobiene noi.

În cadrul priorității „O economie în serviciul cetățenilor”, **pachetul de propuneri legislative pentru reformarea normelor de guvernare economică ale UE**¹¹² a primit o atenție considerabilă din partea parlamentelor naționale și a generat 6 avize¹¹³. Mai multe camere au subliniat necesitatea de a calibra parametrii necesari privind datoria și reducerea deficitului, astfel încât să răspundă circumstanțelor din diferitele state membre cărora li se aplică. O cameră a subliniat lipsa unui criteriu de exceptare a investițiilor publice (în special a investițiilor în tranziția ecologică și cea digitală) de la calcularea deficitului anual. O altă cameră s-a opus introducerii unor standarde UE de contabilitate pentru sectorul public, întrucât în opinia sa acestea nu ar contribui la atingerea obiectivelor de supraveghere bugetară. O cameră a atras atenția asupra faptului că planurile bugetare cu durata de până la 17 ani (inclusiv o perioadă de ajustare cuprinsă între 4 și 7 ani) ar fi incompatibile cu frecvența alegerilor naționale. O cameră a recomandat clarificarea și limitarea capacității Comisiei de a adopta acte delegate menite să asigure coordonarea eficace a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală.

În răspunsurile sale, Comisia a subliniat obiectivul pachetului de a spori asumarea responsabilității la nivel național, obiectiv care ar putea fi facilitat de o implicare mai intensă a parlamentelor naționale în supravegherea economică și bugetară. Comisia a recunoscut că situațiile fiscale, provocările și perspectivele economice ale statelor membre variază foarte mult, dar a afirmat că în cadrul revizuit propus se va ține seama într-o mai mare măsură de diferențele dintre țări și de

¹⁰⁷ COM(2023) 192 final.

¹⁰⁸ COM(2023) 193 final.

¹⁰⁹ *Poslanecká sněmovna* și *Senát* din Cehia, *Senato della Repubblica* și *Camera dei Deputati* din Italia, *Senatul României* și *Bundesrat* din Germania.

¹¹⁰ COM(2023) 190 final.

¹¹¹ COM(2023) 191 final.

¹¹² COM(2023) 240 final, COM(2023) 241 final și COM(2023) 242 final.

¹¹³ *Senát* din Cehia, *Bundesrat* din Germania, *Parlamentul Național* din Irlanda, *Sénat* din Franța, *Senato della Repubblica* și *Camera dei Deputati* din Italia.

provocările specifice cu care se confruntă acestea în ceea ce privește datoria publică. Prin aceste propuneri, Comisia urmărește să treacă la un cadru de supraveghere bazat într-o mai mare măsură pe riscuri, care să aibă în centrul său sustenabilitatea datoriei publice, promovând în același timp creșterea durabilă și favorabilă incluziunii prin investiții și reforme. În ceea ce privește standardele de contabilitate ale UE pentru sectorul public, Comisia a afirmat că pachetul propus nu va prevedea standarde specifice de contabilitate pe bază de angajamente, ci va lăsa acest lucru la latitudinea statelor membre. Propunerea de directivă privind cerințele referitoare la cadrele bugetare nu ar aduce atingere principiului autonomiei bugetare. În ceea ce privește orizontul de timp al planurilor naționale, Comisia a precizat în mod clar că acestea vor putea acoperi o perioadă de 4 sau 5 ani, în funcție de ciclurile electorale ale statelor membre, și că o nouă administrație ar putea propune un nou plan la preluarea mandatului.

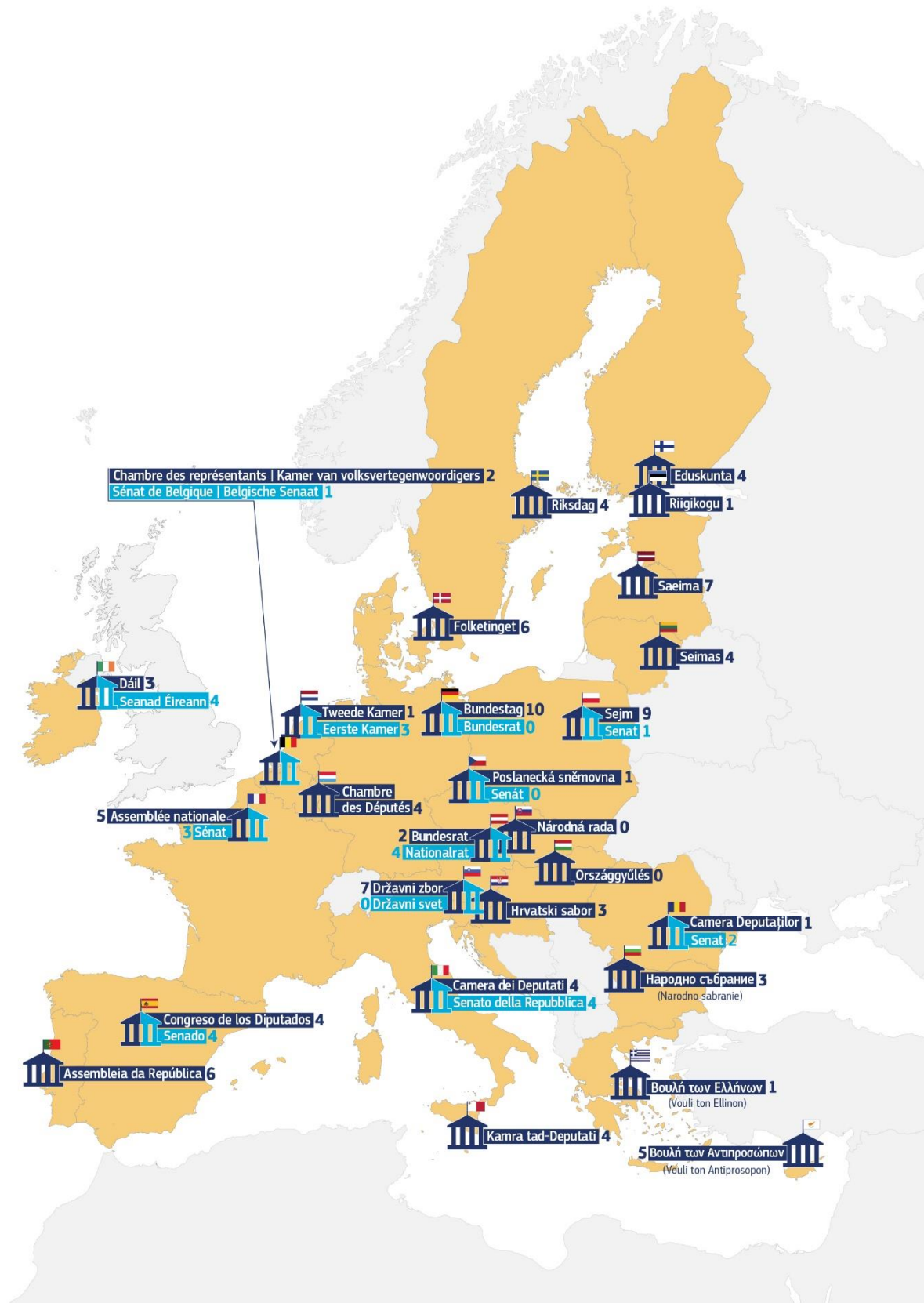
5. CONTACTE, VIZITE, REUNIUNI, CONFERINȚE ȘI ALTE ACTIVITĂȚI

5.1 Vizitele/reuniunile Comisiei la/cu parlamentele naționale

Dialogul politic oral dintre Comisie și parlamentele naționale presupune diverse forme de interacțiune: vizite ale membrilor Comisiei la parlamentele naționale și vizite ale delegațiilor parlamentelor naționale la Comisie, participarea Comisiei la reuniuni și conferințe interparlamentare (ale comisiilor) (inclusiv COSAC), prezentări ale Comisiei în fața reprezentanților permanenți ai parlamentelor naționale de la Bruxelles, dezbateri în curs privind programele de lucru ale Comisiei și dialoguri privind semestrul european.

În 2023, membrii Comisiei au participat la 127 de vizite la parlamentele naționale și reuniuni cu delegațiile parlamentelor naționale, ajungând la aproape toate parlamentele și camerele naționale. Numărul este mai mic decât în ultimii 2 ani, dar peste media ultimilor 4 ani (143 de vizite în 2022, 130 în 2021, 101 în 2020 și 55 în 2019; din cauza pandemiei de COVID-19, în 2020 și 2021 au fost organizate mai puține reuniuni, care au trebuit să aibă loc în principal în format virtual). De asemenea, Comisia a primit 6 vizite din partea unor grupuri de membri ai personalului de la diverse parlamente naționale, care nu sunt reflectate în harta de mai jos.

Numărul de vizite/reuniuni la/cu parlamentele naționale ale membrilor Comisiei în 2023 (total pentru toate statele membre: 127)

5.2 Reuniuni și conferințe interparlamentare

În 2023, reuniunile și conferințele interparlamentare¹¹⁴ au fost marcate, în general, de accentul pus pe continuarea războiului din Ucraina. Alte subiecte recurente au fost democrația, aprovizionarea cu energie și extinderea. Membrii Comisiei au participat la:

- Conferința organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene (COSAC)¹¹⁵;
- săptămâna parlamentară europeană¹¹⁶;
- grupul mixt de control parlamentar specializat¹¹⁷;
- diverse conferințe interparlamentare¹¹⁸ (IPC) și reuniuni interparlamentare la nivel de comisii (RIC)¹¹⁹.

În ceea ce privește reuniunile COSAC, anul 2023 a înregistrat o revenire completă la practicile anterioare pandemiei de COVID-19. Două reuniuni ale președinților COSAC (29-30 ianuarie și 17-18 septembrie) și două reuniuni plenare ale COSAC (14-16 mai și 26-28 noiembrie) au avut loc exclusiv cu prezență fizică în capitalele Suediei și Spaniei, care dețineau președinția Consiliului UE la momentele respective. După fiecare sesiune plenară au fost publicate concluzii¹²⁰, o contribuție¹²¹ și un raport semestrial. Comisia a transmis răspunsuri scrise la contribuțiile adoptate de COSAC¹²². Practica din ultimii 2 ani de a avea schimburi informale online COSAC cu membrii Comisiei nu a continuat în 2023, deși concluziile adoptate de COSAC în cadrul celei de a doua reuniuni plenare din 2022 au recunoscut utilitatea acestora în facilitarea unor discuții detaliate și prompte cu privire la inițiativele concrete ale UE.

¹¹⁴ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raportul Parlamentului European privind relațiile dintre Parlamentul European și parlamentele naționale: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>.

¹¹⁵ COSAC – în cadrul căreia Comisia are statut de observator – este singurul forum interparlamentar consacrat în tratate (în Protocolul nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în UE). Pentru informații suplimentare, a se vedea <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conferences/cosac>.

¹¹⁶ Săptămâna parlamentară europeană reunește parlamentari din UE, țări candidate și țări cu statut de observator pentru a discuta pe teme economice, bugetare, de mediu și sociale. În 2023, aceasta s-a derulat sub titlul „Guvernanța economică în UE din perspectivă parlamentară” și a avut loc în perioada 27-28 februarie. Vicepreședintele executiv Dombrovskis a deschis sesiunea pe tema „Provocările economice și sociale într-o perioadă de incertitudine geopolitică” cu observații pe teme esențiale. Comisarul Hahn a prezentat sesiunea cu tema „Sprijin pentru Ucraina – răspunsuri la criza bugetară națională și a UE și rolul parlamentelor”. Comisarul Gentiloni a prezentat observații introductive în cadrul sesiunii plenare pe tema „Revizuirea cadrului de guvernare economică al UE”.

¹¹⁷ Grupul mixt de control parlamentar specializat a organizat cea de a 12-a și cea de a 13-a reuniune în perioada 26-27 martie la Stockholm și în perioada 20-21 septembrie la Parlamentul European. Comisarul Johansson a participat personal la prima reuniune, prezentând în deschidere o alocuțiune pe tema luptei împotriva criminalității organizate. Ea a transmis un mesaj video în timpul celei de a doua reuniuni.

¹¹⁸ La IPC privind „Bioeconomia circulară: calea către o Europă mai inovatoare, mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și mai competitivă” (20 februarie) a participat comisarul Sinkevičius. La IPC pe tema „Democrația în Europa: cum pot contribui parlamentarii la protejarea și consolidarea democrației și a statului de drept?” (18-19 iunie) a participat comisarul Reynders. Prima zi a simpozionului IPC-Impozite, având ca temă „Viitorul impozitării în UE: provocările care ne stau în față și schimbările necesare” (24-25 octombrie), s-a încheiat cu discursul vicepreședintelui executiv Dombrovskis, iar a doua zi a început cu discursul comisarului Gentiloni. În cadrul IPC privind „Stabilitatea, coordonarea economică și guvernarea în UE” (26-27 octombrie 2023) a fost prezentat un mesaj video transmis de vicepreședintele executiv Șefčovič.

¹¹⁹ În cadrul RIC privind „Copiii în inima Europei: 2 ani de existență a Garanției europene pentru copii” (28 iunie) a participat vicepreședintele Șuica. În cadrul RIC pe tema „Viitorul politicii de coeziune: oportunități, provocări și pași de urmat” (7 noiembrie) a participat comisarul Ferreira. În cadrul RIC privind „Situația statului de drept în UE” (4 decembrie) a fost prezentat un mesaj video transmis de comisarul Reynders.

¹²⁰ [Concluziile adoptate în cadrul COSAC LXIX](#) și [concluziile adoptate în cadrul COSAC LXX](#) (în EN și FR).

¹²¹ [Contribuția adoptată în cadrul COSAC LXIX](#) și [contribuția adoptată în cadrul COSAC LXX](#) (în EN și FR).

¹²² [Răspunsul Comisiei la contribuția adoptată în cadrul COSAC LXIX \(anexă\)](#) și [răspunsul Comisiei la contribuția adoptată în cadrul COSAC LXX \(anexă\)](#) (disponibile numai în EN).

Comisia a fost reprezentată de unul dintre membrii săi în trei din cele patru reuniuni de mai sus. În cadrul reuniunii plenare COSAC LXIX de la Stockholm, președinta von der Leyen a subliniat colaborarea Comisiei cu parlamentele naționale, într-un mesaj video de deschidere înregistrat în prealabil. Comisarul Johansson a participat la prima reuniune a președinților (în persoană) și la reuniunea plenară COSAC LXX (prin videoconferință) pentru a discuta despre criminalitatea organizată și despre Pactul privind migrația și azilul.

Pe lângă aceste subiecte și accentul tradițional pus pe prioritățile președințiilor respective ale Consiliului UE, alte teme abordate în cadrul acestor reuniuni au fost situația din Ucraina și viitorul său în UE (discutate în trei dintre cele patru reuniuni, de fiecare dată cu participarea dnei Ivana Klimpuș-Țințadze, președinta Comisiei pentru integrarea Ucrainei în UE din cadrul Parlamentului Ucrainei), cei 30 de ani de piață unică, criza energetică, tranziția verde, autonomia strategică deschisă și relațiile cu America Latină, precum și situația din Israel și Fâșia Gaza în urma atacurilor teroriste ale Hamas asupra Israelului din 7 octombrie 2024.

6. ROLUL PARLAMENTELOR REGIONALE

Parlamentele regionale contribuie indirect la relațiile Comisiei cu parlamentele naționale. În conformitate cu Protocolul nr. 2, atunci când verifică respectarea principiului subsidiarității la nivelul proiectelor de acte legislative ale UE în vederea emiterii de avize motivate, fiecare parlament național trebuie să se consulte, dacă este cazul, cu parlamentele regionale cu competențe legislative.

Membrii parlamentelor regionale sunt reprezentați și în Comitetul European al Regiunilor, care desfășoară activitatea de monitorizare prin intermediul rețelei de monitorizare a subsidiarității și al platformei sale online, concepută pentru a sprijini participarea parlamentelor regionale cu competențe legislative în cadrul sistemului de avertizare timpurie privind subsidiaritatea (REGPEX)¹²³.

Tratatele nu prevăd în mod explicit interacțiunea directă dintre Comisie și parlamentele regionale, însă Comisia ține seama de contribuțiile lor și le transmite răspunsuri la acestea. Comisia a primit mai puține rezoluții decât în anii precedenți, de la un număr mai mic de parlamente regionale¹²⁴: 32 de rezoluții în 2023, față de 72 în 2022, 50 în 2021 și 33 în 2020. Acestea au vizat diverse aspecte, cum ar fi Declarația de la Bruxelles a parlamentelor regionale vorbitoare de limbă germană, recunoașterea foametei din Holodomor ca genocid, economia circulară, drepturile omului, Conferința privind viitorul Europei, criptomonede, Anul european al tineretului, cooperarea umanitară, Acordul din Vinerea Mare și statutul limbii catalane în UE. Aproximativ o treime dintre contribuții s-au axat pe propuneri specifice ale Comisiei¹²⁵, 8 dintre ele exprimând preocupări detaliate privind subsidiaritatea. Altele au participat la consultările publice ale Comisiei, deși până în prezent acest canal a fost utilizat în mod activ de un singur parlament

¹²³ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>. A se vedea secțiunea 2.4 pentru mai multe detalii privind activitățile de control al subsidiarității desfășurate de Comitetul European al Regiunilor.

¹²⁴ Parlamentele regionale din: Flandra (Belgia); Bavaria și Baden-Württemberg (Germania); Insulele Baleare și Țara Bascilor (Spania); Austria Superioară și Parlamentul provinciei Viena (Austria); Conferința europeană a președinților parlamentelor regionale germane și austriece, Adunarea regională a Tirolului de Sud, Parlamentul Comunității Germanofone din Belgia, împreună cu *Bundestag* și *Bundesrat* din Germania și cu *Bundesrat* din Austria și Conferința președinților parlamentelor regionale austriece. Aproape 50 % din aceste rezoluții (14) au fost transmise de parlamentul regional din Bavaria. Alte parlamente regionale deosebit de active au fost cel din Țara Bascilor (5 rezoluții), cel din Insulele Baleare (4 rezoluții) și cel din Baden-Württemberg (3 rezoluții).

¹²⁵ COM(2022) 542 final, COM(2022) 720 final, COM(2023) 31 final, COM(2023) 128 final, COM(2023) 185 final, COM(2023) 234 final, COM(2023) 242 final, COM(2023) 335 final, COM(2023) 411 final, COM(2023) 414 final, COM(2023) 415 final și COM(2023) 528 final.

regional, care a transmis răspunsuri la mai multe consultări publice lansate de Comisie¹²⁶. Un parlament regional a utilizat un alt canal, prezentând 3 avize prin intermediul parlamentului său național¹²⁷.

7. CONCLUZIE

În comparație cu anii precedenți din mandatul actualei Comisii, în 2023 activitatea parlamentelor naționale a înregistrat în ansamblu o creștere a intensității în cadrul dialogului scris și oral și în monitorizarea de către acestea a respectării principiilor subsidiarității și proporționalității, pentru a se asigura că se întreprind acțiuni la nivelul UE numai atunci când și în măsura în care este necesar. Numărul total de avize (inclusiv avize motivate) a crescut la 402 în 2023, comparativ cu 355 în 2022 și 360 în 2021.

2023 a fost primul an de după 2008 în care Comisia a primit mai multe avize în ultimul an complet al mandatului său decât în anul precedent. Totuși, comparativ cu cele două mandate anterioare ale Comisiei, a continuat tendința de scădere a numărului total de avize din partea parlamentelor naționale – evidențiată deja în raportul anual pe 2022.

Numărul avizelor a continuat să varieze puternic de la un parlament național la altul. Cele mai active 10 camere au emis un procentaj aproape identic de avize ca în cei 2 ani precedenți (79 %), în timp ce numărul camerelor care au emis avize a scăzut cu 2. În general, parlamentele naționale care s-au concentrat și în trecut pe verificarea conformității propunerilor cu principiile subsidiarității și proporționalității au continuat să facă acest lucru în 2023.

În ansamblu, aproximativ 70 % din avizele parlamentelor naționale s-au axat pe propuneri care fac obiectul controlului subsidiarității. Celelalte 30 % s-au axat pe propuneri care nu fac obiectul acestuia (și anume politici în care UE are competențe exclusive), pe documente fără caracter legislativ sau pe alte teme (prin avize din proprie inițiativă). Acest echilibru a fost unul tipic pentru un an cu un număr mare de propuneri legislative.

În ceea ce privește relațiile dintre Comisie și parlamentele regionale, în 2023 s-a înregistrat o scădere considerabilă a numărului de contribuții din partea acestora (32), care a revenit la nivelul din 2020 (33) (după vârful înregistrat în ultimii 2 ani, și anume 72 în 2022 și 50 în 2021).

Din punct de vedere tematic, parlamentele naționale au continuat să se axeze pe principalele priorități ale Comisiei, acordând o atenție deosebită Pactului verde european, noului elan pentru democrația europeană și promovării modului nostru de viață european. Ca urmare a războaielor care se derulează în prezent în Ucraina și în Orientul Mijlociu, contextul geopolitic dificil a ocupat de asemenea un loc important în cadrul schimburilor (inclusiv în cadrul reuniunilor și conferințelor interparlamentare, cum ar fi COSAC). Ca atare, reflecțiile privind viitorul UE și extinderea, migrația și securitatea au reprezentat de asemenea teme importante, la fel ca și aprovizionarea cu energie și costurile energiei, competitivitatea UE, autonomia strategică deschisă și tranziția echitabilă.

Evoluțiile din 2023 în ceea ce privește controlul respectării subsidiarității au condus la următoarele concluzii demne de menționat.

¹²⁶ Parlamentul regional din Bavaria a transmis contribuții în cadrul a 6 consultări publice pentru inițiative vizând o varietate de politici, comparativ cu peste 20 în anul anterior.

¹²⁷ Parlamentul flamand a transmis avize privind conflictul dintre Armenia și Azerbaidjan, Nagorno-Karabakh și conflictul armat din Orientul Mijlociu. În conformitate cu Declarația 51 la Tratat, Parlamentul flamand este o componentă a sistemului parlamentar național belgian. Avizele parlamentelor regionale sunt transmise prin intermediul secretariatului Conferinței președinților adunărilor parlamentare, cu o adresă la *Sénat/Senaat* din Belgia. Prin urmare, Comisia le-a înregistrat din punct de vedere tehnic ca avize ale *Sénat/Senaat* din Belgia și a răspuns atât prin intermediul acestuia din urmă, cât și direct parlamentului regional.

- Numărul avizelor motivate (22) care afirmă că nu s-a respectat principiul subsidiarității a scăzut cu aproape o treime față de anul precedent (32).
- Aproape două treimi dintre aceste avize motivate au provenit de la două parlamente naționale: cele două camere din Italia (9) și *Riksdag* din Suedia (5).
- Mai multe parlamente au pus în aplicare modificări interne care le-au ajutat să fie informate mai bine și mai devreme cu privire la procesul de elaborare a politicilor la nivelul UE și să își exprime punctele de vedere cu mai multă eficacitate¹²⁸.
- Utilizarea strategică a instrumentului specific al avizelor referitoare la programul de lucru al Comisiei a cunoscut o intensificare. Numărul de avize din partea parlamentelor naționale care au profitat de această ocazie pentru a informa instituțiile UE cu privire la propriile priorități naționale printre inițiativele-cheie la nivelul UE și pentru a semnală anumite particularități a crescut semnificativ, de la 6 în 2022 la 10 în 2023.

În mod similar, s-a observat și faptul că unele parlamente naționale au început să utilizeze dialogul politic în moduri inovatoare, de exemplu reacționând la evoluția discuțiilor cu privire la propunerile legislative în cadrul trilogurilor prin intermediul avizelor – fie prin avize unice sau consecutive emise de aceeași cameră, fie printr-un aviz comun emis de mai multe parlamente și prezentat într-un stadiu avansat al procesului legislativ – și semnalând anumite aspecte ale mai multor proiecte de acte delegate și de punere în aplicare prin intermediul unui aviz din proprie inițiativă specific. Acest lucru ilustrează potențialul strategic și flexibilitatea pe care le oferă dialogul dintre parlamentele naționale și Comisie.

¹²⁸ De exemplu, în 2023 *Chambre des Députés* din Luxemburg a înființat pentru prima dată o comisie pentru afaceri europene. Alte parlamente au urmărit realizarea de reforme interne în 2023 pentru a putea acționa mai eficient în procesul de elaborare a politicilor UE. Un exemplu în acest sens a fost *Seanad Éireann* din Irlanda, care în decembrie 2022 a creat o comisie pentru examinarea proiectelor de instrumente legislative legate de UE.